

ELOFIZETES

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 38.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
Kisfaludy téren 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Vasárnap, február 20.

Olasz repülők sikertelen támadása Laibach ellen.

Budapest, február 19. (Hivatalos.)
A főhadiszállásról jelentik:

Orosz és délkeleti hadszíntér:

Nincs nevezetesebb esemény.

Olasz hadszíntér:

A tirol-i harszvonalon az ellenség tüzérése Fontonede községet, a Judikariákban és a Col di Lana szakaszát tartotta tűz alatt. A Sügana területen az olaszoknak egy a Collora (Bogotól északnyugatra) intézett támadását visszautasítottuk. A karintiai határvidéken Uggowytz község a tengeremelléken a Mrzli Vrh és a Monte San Michele élénk tűz alatt áll. Egy olasz repülőrajnak tegnap Laibach ellen intézett vállalkozása siralmas lefolyású volt. A repülők legnagyobb része már harovonánkunknál visszatérésre kényyszerült; három elérte Laibachot és egy ottani kórház közelében és a környék több községére minden eredmény nélkül bombákat dobott. Visszatérésük alkalmával repülőink az olasz repülőket megtámadták és egy „Caproni” nagy harci repülő járművet leszállásra kényszerítettek. Hófer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Heves akna- és kézigránát harcok a francia fronton.

Berlin, február 19. (Hivatalos.)
A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Yperntől délkeletre csapataink az erős lüzeléssel előkészített angol támadást tegnap is megpusztították. Arrástól északra és északkeletre eső szakaszon aknavelő és kézigránát harcok voltak. Megszállottunk egy általunk robbantott tölcserért. Az Aisne és a Maas közötti arcvonal helyenként erős ellenséges tüzérése és aknavelő alatt állott. Egy nagyobb robbantással összeromboltuk a Combrés magaslapon levő francia állások egy részét. Largitzentől északnyugatra, közel a francia sáthoz (Altkirontól délnyugatra) menet osztagok az ellenséges állásba benyomultak, szétrombolták az ellenség védelmi műveit és akadályait és néhány fogoly-

lyal, valamint két zsákmányolt aknavetővel tértek vissza. Repülőink sikerrel támadták meg az abaele-i repülőteret (Paperinghetől délnyugatra) valamint az ellenséges vasuti telepeket.

Keleti és Balkán hadszíntér:
Különösebb jelentőségű esemény nem volt. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Erzerum.

Arad, február 19.

Sietve viszi az öröm lelkünket szövetségeseinkhez, ha dicsőség, siker éri őket. Ne maradjunk távol akkor se, ha a hadiszerecsse szeszélye a győzelmek láncába szuró tüskét is ton. A háborúnak megvan ez a változatossága. A legvitézebb hadsereget is érik balesetek, elháríthatatlan kellemetlenségek. Minél jobban feltűjjék az illet az ellenség oldalán, annál bizonyosabb, hogy hosszú és állandó vereségek után énezték meg rája.

A török hadseregnek, Gallipolinak világtörténelmi dicsősége után, van ilyen felhője. Erzerumot, az öreg kaukázusi várat, körülzárták és elfoglalták az oroszok. A vár védőserege és ágyu-tábora az ellenség kezébe került. Ha most entente-szerte megindult a távirat-csere, a részvénytársulatokhoz szokott államlők gratulációikban ismétlik az örmény város-nevet, Erzerum... Erzerum.

A török hadseregnek, ép úgy, mint a miénknek, három frontot kell vitéznie általa. A Dardanellakon állt meg a harc, a mialatt Kaukázusban az oroszokkal, az Irak-fronton pedig az angolokkal kellett küzdeniök. A leghevesebb lehetett a támadás ellenük a Kaukázusban. A galiciái fölsülés után kergette a cár és az orosz közvélemény naragja Nikolajevics Miklós nagyherceget a Kaukázusba. Mint a hogy a gyáván viselkedő katonát veszélyes expedíciókba küldik: ha azokban nem pusztul el és kitüntetett magát, visszakapja a régi rangot. Nikolajevics Miklós nem kimélte — azelőtt se tette — katonái életét, csak hogy olyan sikert tudjon fölmutani, a mely kiemeli a kegyvesztettségből. Az erzerumi várágyuk aligra fogadtak nemán es tétlenül az ostromlók, addig a pontig, a mikor el kellett hallganiök. De végre is Nikolajevics Miklós hosszú, hosszú idő után sikert telegratalhat a carnak! Erzerum, Erzerum!

Nemzeti gyászra nincs oka a törököknek, — es az első lehangoltság után, amelyet a törökökkel együtt

érezünk, tisztán nézhetjük: van-e a vár elestének jelentősége a hadjáratra? Maga Nikolajevics Miklós és oroszai mondták, hogy nincsen. Varsó, Ivangorod, Novo-Georgievsk, Kovno, Grodnó, Breszt-Litovszk — és így tovább. Ha a várak sorsa a hadjáratot döntené el, akkor Oroszország már teljesen le volna terítve. A varakkal, ugylátszik, csak egy-egy foga török le az ellenségnek; hogy ne tudjon harcolni, le kell ütni a kezét, guzt kötni a lábára. Erzerum ép úgy nem lehet döntő csapás a törökökre, mint a hogy mi baj nélkül szenvedtük át Przemysl elestét, amely talán arra is jó volt, hogy az utána következő időben annál nagyobb erőfeszítéssel fogtunk Przemysl visszaszerzéséhez és az oroszok kiebrudalásához.

Konstantinápoly volt egyszer az oroszok vágya és célja és most elég a mamorhoz Erzerum is! Pedig onnét igen távoli és igen kacsaringós ut vezet Konstantinápolyig, ha egyáltalán gondolhatnának arra, hogy odajussanak. Semminő stratégiai helyzet kulcsának támaszpontjának nem nevezhető. De a kaukázusi alkirálynak elég arra, hogy az elestét, természetesen erősen nagyítva és színezve, a maga ujjáledt hadvezéri dicsőségének jeléül kürtölje világgá.

A törökökre egyebet nem jelent ez, mint a mennyit a győző hadseregnél az elesettek számítanak. A bajtárs sajnálja, megkönyezi azoka, a kiknek el kellett pusztulniök; de az ő pusztulásuk, ha áldozatot is jelent, nem csorbítja az előnyömuök sikerét. Erzerum elestét megilleti egy sóhaj, — de a csüggedés nem. A harc áll és Enver pasa eddigi hatalmas haditettei mellett eltörpül a Nikolajevics Miklósnak kaukázusi debüje.

Talán egyet lehet sajnálni benne. Az entente államaiban a kudarcok hosszú sora, az eredmény nélküli vergődés egyre jobban megéri a béke-vágyát. Azok, akiknek terveit

és presztizsét a béketörökvések keresztetik, Erzerum meghódítását kétségtelenül föl fogják használni arra, hogy Oroszországban, Franciaországban a hamvadó háborus lelkesedést új lángra lobbantsák, a békevágyat üvöltő diadal-lármával tulkiabálják. De ez se tarthat sokáig. Erzerummal nem lehet se a belgáknak, se a szerbeknek visszaadni az elvesztett országot; Erzerum nem lehet Oroszországnak se kárpótlás Oroszlengyelországiért, Kurlandért! Erzerum el-este nem ad lendületet sem a franciák megdermedt offenzívájának, se az olaszok szizituszi harcának. Pillanatnyi siker; s ha érzékeny kárt okozott és a törököknek, — nem olyat, hogy ez seregük erejét csökkentené, eleven harci készségüket benitaná. Igazi, zavartalan élete talán csak Nikolajevics Miklós nagynercegnek van, amely az Erzerumon kitűzött zászló mellett ott látja lobogni a szamuzetésből való megváltás reményét: *haza a Kaukaszba!* Ez a legtöbb jelentősége Erzerum eloglalásának.

Megvédelt történelmi nevek.

(Betejzték a drágasági vitát. — A képviselőház ülése.)

Magyar Hírlap.

Budapest, február 19.

Az ország élmezőiről szóló vita eljutott a végéhez és miután nem történt váratlan felzárkózás, már a mai napon be is fejeződött. A háborus ülészakot tehát a jövő héten bezárják. A szerdai interpellációs napra új interpellációt jegyeztek be. Posgay Miklós interpellál a 43—50 évesek bevonulása tárgyában.

(Harcban álló kereseti ágak.)

Beöthy Pál elnök háromnegyed tizenegykor megnyitja az ülést.

Az egyesített kiscimerről szóló jelentés harmadik olvasása után következett az élmezőiről szóló vita, amelynek első szónoka Mansdorff Géza báró volt. A szónok foglalkozik az abnormalis viszonyokkal a kritizálja a kormány működését a drágasággal szemben. A kormánynak az ipart, kereskedelmet és mezőgazdaságot kell megrendszabályoznia, nem pedig egyoldalúan eljárni. E súlyos időkben nem lát egyebet, mint a különböző kereseti ágak egymás elleni áldatlan harcát. Ez az a darázsfészek, amelybe egy erőyes kormánynak belé kell nyulnia.

(A történelmi nevek védelme.)

Károlyi József gróf a következő szónok. A drágaságot és közgazdasági bajainkat a uszásió, a haszonlesés, a spekuláció és a készletek felhalmozódása idézte elő. Nemcsak a nemleges államokban és ellenségeinknél vesztette el pénzünk értékének jó részét, hanem szövetségeseinknél is. Ezért a kormánynak kell tevékenység tenni, mert amikor Magyarország a központi hatalmaknak ugyyszólván éléskamrája, elemekkel való ellátás rejében megköveteltette volna azt, hogy a háboru alatt a marka és a korona között meglegyen a háboru előtti arány.

A Sándor Pál—Rakovszky incidensnek felekezeti jellege volt. Tiltakozik az ellen, hogy történelmi neveket olyan szempontból sorolják fel, mint a hogy Sándor Pál tette. Csoválja, hogy Sándor Pál, mint egy felekezei ex-

ponense, egy olyan felekezeti, amely tudvalevően a legtöbb hasznot szerezte a háboruból, a főnemesséket támadja. Megjegyzik, hogy a felekezeti igen sok tagja kénytelen volt fel-duit tüzeteljeiről elmenekülni, sokat szenvedett és a felekezeti tagjai közül igen sokan hősi-esen viselkedtek.

(Az utolsó szónokok.)

Huszár Károly azt felekezeti, hogy a háboru után a választójogi törvényt meg kell változtatni. Hibáztatja, hogy a harctéren levőket törölték a választójogi listákból. Ezután hosszasan foglalkozik az élmezőiről és hangoztatja, hogy a mezőgazdasági munkálatok eivégzésére a belterületen levő katonaságot alkalmazni kellene. Ki akar térni a kávéházak süteményfogyasztására és elpusztult kárpáti falvakra.

Elnök figyelmezteti, hogy ez a tárggyal nem függ össze.

Huszár Károly kijelenti, hogy őt az elnök meggátolja jogai gyakorlásában, tehát eláll.

Szabó István a vita utolsó szónoka azt hangoztatja, hogy mezőgazdasági munkások hiánya napról-napra növekszik és ennek a komoly veszélynek elhárítására intézkedéseket sürget.

Beöthy Pál elnök bezárja a vitát. A szavazásnál a minisztereink jelentést a Ház tártománusi vette és Juriga Nándor, Laebne Hugó valamint Matta Arpad határozati indítványait eivoltotta.

(A szerdai interpellációk.)

Az ülés végén felolvasták az interpellációs könyvet, amelybe a következő interpellációk vannak bejegyezve:

Simonyi Szadám Sándor a békekötés-kori átmeneti idő szervezéséről.

Polonyi Géza a drágaságról.

Posgay Miklós a negyvenhárom-ötven éves néptelkélok behívásáról.

A legközelebbi ülés szerdán lesz.

Elnök bejelenti, hogy Házai honvédelmi miniszter válasznál fog Oatty Lajos interpellációjára a fogolytáborok felhasználásáról. Az ülés két órákor végződött.

Közös hadvezetés szelszört harctereken.

(Briand mentőakciója.)

Bécs, február 19.

Briand francia minisztere nők római missziója véget ért és Olaszország hozzájárult a közös hadvezetéshez. E kénytelen hozzájárulás tájadalomdíjával Briand olyan ígéretet tett, amit nem igen váltogat be: orosz szállítással szent elvezeti kitátásba Italianak. Most, hogy a meg egyezés létrejött, remélhetjük, hogy a megszakított időjárású jelentéseket nem az olasz főhadiszállásról, hanem a közös hadvezetés székhelyéről, Parisból kelezik.

A jövő héten megszületik a háboru új esodája: a közös hadvezetés, a közös vezérkar — a külső vonalon. Az entente közös vezérkara ezután is csak a külső vonalon operálhat, mert ez-n nem bír változtatni. Mi továbbra is a belső vonalon maradunk. 1914-ben ellenségeink ugyancsak a külső vonalon támadtak meg bennünket, északról, délről, keletről és nyugatról, azonban akkor még közös vezérkar nélkül. Mi pedig védekezünk és támadunk egységes gondolatból vezérrelve, mint ha szövetségeseink a belső vonalon. A háboru eddigi eredménye az, hogy a belső vo-

nal hatalmasan megnövekedett hódításokkal és az entente külső vonala is megnagyobbodott ugyan, de — a veszített területekkel.

A közös vezérkarnak, úgy látszik, még összeülése előtt is vannak már határozatai. Cadorna ugyanis feladta makacs álláspontját és csapatokat szállit Valonába, valamint esendőröket Kortuba. Ezt a csapatszállítást az osztrák fronton fokozottabb tűzérési tevékenységgel igyekszik leplezni. Olaszország Durazzó védelmét átengedi a szerb csapatoknak, mert Cadorna jól tudja, hogy Valonából sokkal biztosabban lehet hajóra menekülni, mint Durazzóból.

A francia sajtó isgatottan tárgyalja a fronton elkövetkezendő eseményeket. Beirtorból menekül a lakosság, egyelőre még nem a közös vezérkar tanácsára. Az orosz front déli részén is védővonal készül, mert ott orosz offenzívára már nem egyhamar kerül a sor. Japán tűzérési anyag van ugyan bőven, de az orosz hadsereg nagyon érzi a készletegyverekben való hiányt. Rigánál a németek igen élénk tűzérési tevékenységbe fogtak.

Az entente közös vezérkarának tehát, amely egy hét múlva kezdi meg Parisban üléseit, bő anyaga lesz a tanácskozásra. Csak vitatkozzanak a külső vonalon, mi majd azalatt eselekszünk a belső vonalon.

Milanó, február 19. A Corriere della Sera foglalkozik a Nuova Antologia című lapban megjelent cikkel, amely a közeponti hatalmak eredményes leküzdésére a defenzív háborut ajánlja, mint egyetlen üdvözítő módszert. A szövetségeseink legjobban teszik, ha a modern felderítések vasgyűrűjével veszik körül a közeponti hatalmakat és a bevonatott erődítések mögött verik vissza az összes offenzív kísérletet. Ugyanezért el kell zárni minden utat, amelyen az ellenséges tábor élelmiszert szerezhet be. Ez az eljárás egészen biztos eredményre vezet és lehetővé teszi az embarelet megtakarítását.

A Corriere ezt a nem épen új methodust negatívnek és elégtelennek bélyegezi a győzelem kivívására. Maga a Nuova Antologia is beismeri, hogy a közeponti hatalmak kiélezetése és kimerülése igen sok időt venne igénybe. Így a tények legalább azt mutatják, hogy ez időszerűt még szó sincsen kimerülésről. A Corriere rámutat arra, hogy a német háborus gazdálkodást még közelről sem ismerhetik úgy külföldön, hogy a kimerülés időpontját még megközelítőleg is meghatározzák. A nyersanyagok pótlása könnyen megy szurogatatok útján és a produkción emelése az ipar és kereskedelem majdnem minden szakmájában elérhető.

Németország finansziális kimerülésére még kevesebb lehet számítani. A Nuova Antologia tervet tenet legteljesebül csak úgy lehetne megvalósítani, ha a németek és szövetségeseik kietti útját elvagna az entente. Már pedig ezt csak erőyes offenzívával lehetne elérni és keveset, hogy a támadók éppen olyan erős védelmi renuszerekkel találják magukat szemben, mint amilyenek a megvalósítását a Nuova Antologia ajánlja. A Corriere szerint tovább kell harcolni és igyekszni az ellenséges hadsereg megsemmisítésére.

Lábori előzetesünk és olvasóink b. figyelmeze.

Miután tábori posztulatványon az irásbeli közlemény nincs megengedve, arra kerjük azokat, akik a háboruból pénz küldenek, hogy egyidejűleg kiadott levelező-lapon jelezzék, hogy az összegeket milyen célra fordították.

Magyar-osztrák ütegek lövik Belfort várát.

— Az elzárt harcok felújulása. — Vilmos császár a Sundgauban. —
— Távirati tudósítás. —

Berlin, február 19.

A baseli hírek mind a sundgani heves harcokról közölnék részleteket. A baseli, schönau-buchi és bonfoli hírek szerint soha még azon a fronton olyan erős nem volt az ágyu-harc, mint február 11-én. Reggel két repülőgép kerített a volkenbergi kötött léghajók felett, de nem pusztították el a német megfigyelő állásokat, mert a német tűzérő hamarosan eltávolította őket. Délután három órakor egy másik francia repülőgép megújította a támadást és érdekes légitánc folyt le köztük és egy német repülőgép között, melynek az volt a köve-kezése, hogy a francia biplán kénytelen volt leszállni. Később Sebönenbach lékosa nagyszemű légibaronak volta szemtanú, mely 28 repülőgép közt folyt le. Az egész harc alatt hevesen dörgtek a védőágyuk.

A legutóbbi ágyuharcok alkalmával Mörnach és Kösilach falvakat majdnem egészen elpusztította a német agyutüz. A német lövedékek számos tüzet okoztak Fetterhausenben, Réchesyben és Seppoisban. Az osztrák magyar nagykaliberű ágyuk Alt-iroh közelében állanak. A francia határozat látszik, hogy a franciák titokban akarják tartani a német tűzérő okozta nagy pusztításokat. A német határon az a hír van elterjedve, hogy Vilmos császár legközelebb ellátogat a sundgani frontra. A heves agyutüz folytán tart, tegnap a késő esti órákban itt, Bernben is tisztán hallottuk Belfort irányából a megszokás nélkül való ágyudörgést.

Belfort polgári kiűritése.

Basel. Belfort várparancsnoka elrendelte, hogy a város lakosságának egyharmada távozzék a vár körzetéből.

A belfortli harcok sebesültjei.

Genf. Savoyába számos sebesült vonat érkezett Belfort vidékéről.

Rémület a „bevehetetlen” várban.

Zurich. A francia lapok még mindig hallgatnak Belfortnak német oldalról történt eredményes és sikeres bombázásáról, pedig megállapított tény, hogy több nehéz lövedék robbant fel a város közepén. A percheasi felső és alsó erődítés között is lezuhant egy ilyen bomba, egy másik pedig a bavlári polgármester kertjébe esett. Egyedül a belfortli Alsace nevű újság írt néhány sort a kellemtelen meglepetéséről.

— Az elmúlt hét keddjének délutánjától kezdve, — írja — ismét olyan izgalomban él az egész város, mint amilyenben 1914. augusztusában volt része. Belfortban, a városban és a várban, egymást érték a katonai részről érkező rendelkezések és a katonaság is sűrű csoportokban lepte el az utcákat, amint a frontról visszatért, vagy a harcokra indult. A polgári lakosság is ott tolongott az utcákon és különösen a pályaudvar körül volt nagy mozgalom. Az ellenséges nehéz lövedékek ismét megjelentek, hogy pusztítva robbanjanak fel városunk hazai és az erődítések között. Jól tudjuk, hogy a front közelében élünk és ál-

landó veszedelem fenyeget bennünket. A németek sokszor leptek meg légi támadásaikkal és ha nem is okoztak nagy károkat, a lakosság körében mégis érthető izgalom támadt mindannyiszor. Ezúttal azonban komolyabb veszedelemről lehet szó. Mégis azt hisszük, hogy a város életét nem befolyásolja benitólóg ez a körülmény. Egyesek ugyan máris elhagyták Belfortot, de a lakosság nagy része ittmaradt. Az első ijedelmekből felocsudunk és a közönség félelem nélkül várja az eseményeket, mert jól tudja, hogy erős vár védelmes bennünket.

Német gránátzapor.

Basel. A németek az elmúlt napokban folytatták a pletterhauseni, septi és rechesi francia állások ostromát. Különösen Pletterhausen községet bombázták és a tűzérő lövedékek egy egész éjszakán át szolgálták a szerencsétlen helysége, úgy, hogy a svájci határon innen sem tudtak nyugodni a lakosok. Pletterhausen kiűritése még nem fejeződött be teljesen, mert az elmúlt hét utolsó napján egy gránátzilánk megsebesített egy leányt is. A német tűzérő heves tüzelés alá vette a pályaudvarokat és vasúti vonásokat, hogy a munició és élelmiszer szállítását megakadályozza. Német részről arapueli, de főleg gránátokkal lövöldöztek. A Larg völgyében és a Vogézek déli lábánál is heves küzdelem fejlődött ki, a rossz időjárás dacára. Kült most, hogy a németek az elmúlt év augusztusában csakugyan negyvenkettes mozarakkal bombázták a Vogézek egyes állásait. Beszámoltak ugyanis a fegyverkiállításban a kiállított tárgyak között szerepel egy negyvenkettes mozaros alkalmas lövedéknek egyik darabja is. Ez a lövedék 1915. augusztus 11-én a Hoel Altenberg és Senusot között szant le. A lövedéknek ez a töredéke hatvanöt kilót nyom. A németek állítólag negyvenöt hasonló ágyulövedéket löttek ki ezen a napon. A francia tűzérő számítása szerint az egész lövedék nyolcszáz kilogramm súlyú és százötven kilogramm robbanóanyagot tartalmaz.

Amsterdam. A Times jelenti: A németek Ypernei mar harminc napja igen nevesen támadnak. Pirkennél az angolok állásai ellen még szombaton megkezdődött a tüzeiégi lövéses nehéz ágyukkal. Ettől északra a franciákat is nevesen támadják a németek. Az utánpótlások megállítására az arcvonal mögé ezrevel nullanak a német gránátok.

Megmentett ágyu.

Budapest, február 19.

A sajtóhadiszállásról jelentik: Egy hirtelen a nagyzeru váltakozása sikerült, amelyért a signum laudat nyerte el, Cséke Miklósnak, a 19. tábori ágyus ezred tartalékos hadnagyának. A Tarpawa mellett való csatában ugyan is megtörtént, hogy a negyedik üteg egyik ágyújának fogását az ellenség össze-vissza lötte s mivel lovat abban a pillanatban egyáltalán nem lehetett kapni, az ágyu vissza kellett hagyni. Olyan veszteg volt ez, amely minden ütegparancsnok szívét mélyen megülíti.

Egy ütegparancsnokra nézve nem lehet nagyobb fájdalom, mint annak tudata, hogy valahol biztos helyen sértetlen ágyu áll s ő nem viheti magával, hogy valahol egy fegyver áll magában arra kárhóztatva, hogy az ellenség kezébe kerüljön. Ha csupán egy lehetőség van is és ha az a lehetőség még oly bizonyos, mint az ellenség, hárcban álló parancsnokaink, tisztjeink s a legények mindent megpróbálnak.

Czéke hadnagy is azt a parancsot kapta, hogy minden lehető tegyen meg a visszamaradt ágyu megmentésére. A fiatal tiszt, aki már előzően is kitűnt a parancsok közvetítésével, vezedelmes segédtségi lovagiasával s az ellenséges tűzérő állások kiküszöbölésével, ezt a feladatot is örömmel teljesítette. Két tisztet vevén magához, Tarpawára lovagolt vissza. De az ellenség is végazott s ők rövidesen olyan tűzbe kerültek, hogy az egyik alig tűz, súlyosan megsérült. Bekötözék úgy, ahogy lehetett s tovább indultak az elagyott ágyu fokutatására. Az ágyut megtalálták, de nagyon nehéz volt most az elszabadult s az összelöngőse, melyek az ágyu s közpusztúzen vadul vágattak össze-vissza a térségen. Czéke hadnagy azonban nem nyugodott, míg a lovakat össze nem fogdosta, maga fogta be őket az üteg elé, majd az egyik lóra fel s parancsnokának nagy örömere visszalovagolt az ágyuval az üteghöz, Pankviba.

Diszkrécio becsületszóra.

Orvosok erkölcsteien szerzöcése.

Arad, február 19.

Gyakran elfordul, hogy mikor egy körházi orvos elhagyja állását és maga helyébe utódot ajánl, ettől ellenértéket fogad el és a megegyezést a kórház igazgatósága előtt természetesen — eltitkolja. A német törvénykönyv külön paragrafust alkalmaz erre s esetre és megállapítja, hogy az ilyen megegyezés semmis és a megígért összeg megfizetésért nem lehet pert indítani. A birodalmi törvényszéknek a kösalmat napokban volt konkrét esete ebben a kérdésben. A panaszos orvos, mondjuk dr. X, aki tízenkét éven át volt egy kórház vezető orvosa, 1910. évben elakarta hagyni állását. Az alperes, nevezük dr. Y n k, tárgyalásba bocsátkozott vele és megegyeztek abban, hogy az állás átadásáért ötezer márkát fizet dr. X nek. Az erről kiállított okirat megjegyzi, hogy „diszkrécio természetesen becsületszóra.” Dr. Y át is vette az állást, mire a panaszos követelte az ötezer márkát. Mikor az összeget nem kapta meg, perelt. A keresetet elsőfokon elutasították, a második fokon azonban a főtörvényszék, az alperest fizetésre kötelezte. A felelkezés folytán a birodalmi törvényszék foglalkozott az ügyvel és megisméltette a marasztaló ítéletet és elutasította a keresetet, minthogy a felek megegyezést kötöcstelennék tartja és az indokolásuan kimondja:

A feleperes hírlapi hirdetés útján keresett és talált utódot az állásra. A kórház igazgatóságának, csak teljes jóhiszeműséggel és elfogulatlanul ajánlotta az új orvost, de szó sem lehet elfogulatlanságról, minekért pénzbeni megegyezést kötöctek ki egymásnak. Mikor a titoktartásban egyeztek meg, ezzel ellentétben kerültek szokkal a követelésekkel, amelyekkel erköcsi szempontból, hivataluknál fogva tartoztak a kösöcsnek. Feltétele, hogy a titoktartást fontosnak tartottak és e kikötés nélkül nem jött volna létre a megegyezés.

Bolgarok tamadnak Szaloniki ellen.

(Durazzo vedeime.)

Závirati tudósítás.

Bécs-Bern, február 19.

A „Temps” azt jelenti, hogy több nap óta a bolgár sajtó hatalmas támadást emleget Szaloniki ellen, melyben a bolgár seregek is részt vennének. Szómai jól értesült körök azt hiszik, hogy ez a támadás rövid időn belül fog megtörténni és azért szükséges beszélni róla, hogy a görögök megbarátkozzanak azzal a gondolat-tal, hogy bolgár seregeket lássanak görög területen. A bolgár lapok szerint eddig a támadás kizárólag politikai és katonai okokból szenvedett halasztást.

Durazzo körülarása.

Róma, február 19. Patanzi tábornok az olasz és alban csapatokat a Durazzo előtti magaslatokra rendelte, hogy folytassák a védelmet. A Durazzo előtti eseményekről a legjelentesebb hírek keringenek. A lapok egyik része, szerint a harcok csak utóvédnarc jellegűek, a Valonába való visszavonulást fedezik. Mások szerint az olaszok és szerbek Durazzót a legkomolyabban védik. Patanzi tábornok egyelőre maga is Durazzóban van, sőt Valonából nagyobb különítmények érkeztek segítségére.

Bevehetetlen vár Szaloniki.

Szaloniki, február 19. A szövetségeseik, mint minden akciójuk alkalmával, ezúttal is rendkívül biznak a sikerben és különösen a szalonikii angol és francia sajtó hangoztatja, hogy a szalonikii erődítések legyőzhetetlen akadályt jelentenek a támadók számára. Természetes, hogy az erődítéseket nem ismertetik, de egyes burkolt kijelentésekkel biztosítják közönségüket, hogy ez a legerősebb vár, amelyet mostanában emeltek. Szerintük Szaloniki nyit város volt néhány héttel ezelőtt és rövid idő alatt nagy erődítést vontak köréje Szabasstopol mintájára. A védősereg nemcsak a szárazföld felőli összes támadásokat képes visszaverni, hanem bármikor ottenszívát is kezdhet. A védőművek, bár nagy sietséggel készültek, mégis pompás ellenálló képességük és megalkotásuknál felhasználták a háború óta szerzett összes tapasztalatokat. Egyetlen emelkedést sem hagytak kihasználatlanul és a tüzéség számára nagyszerűen telmérték az egész környéket, úgy, hogy a találati biztonság valósággal féltelmesnek mondható. A meg erősített tábor erődítményeit az előállítások egész régiója vezeti be. Ezenkívül egy légi flottát örökölök általában, hogy az ellenség közeledését nyomban jelezhesse. Mindezen megerősítések következtében Szalonikit az entente-sajtó szerint bevehetetlennek lehet tekinteni.

Sarrail tábornok a görög királynál.

Atén. Sarrail tábornok a jövő heten ideérkezik és a királynál audiencián jelenik meg.

Szalonikinál leszállott repülőgép.

Szaloniki, február 19. Egy ellenséges repülőgépet egy francia repülőgép Szalonikiktól északra leszállásra kényszerített és zsákmányt ejtett. Megfigyelőjét sebesült állapotban elhozták, dőlőléja azonban elmenekült.

Laibach légi bombázása.

(Fenyegedett-e olasz különbéke? — Olaszország gyamság miatt.)

Závirati tudósítás.

Berlin, február 19.

Laibach felett tegnap egy nagy francia és kisebb olasz repülőgép jelent meg. A repülők nagy magasságból több bombát ledobtak. Ket haz romba dönt, többen megsebesültek és öt gyermeket a bombák megöltek. Mikor a védőgyuk tüzeini kezdtek, a repülőgépek elmenekültek.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Egy francia aeroplán tegnap görzneli lelettünk. A gép azonos a Laibach felett megjelenttel.

Amsterdam. Egy Londonból ideérkezett előkelő politikai személyiség kijelentette, hogy Briand azért utazott Romába, mert olasz különbékétől tartottak. Itáliában a nagy eredménytelenségért, a nagy áldozatokért és az albaniai olasz csapatok sorsaért nagyon aggódnak. Angliából érkezett jelentések szerint a monarchia csapatai lassan és fokozatosan nyomulnak elő Albániában. Az alban lakosság a csapatokat mindenütt örömmel fogadja. Durazzónál nem lesznek nagyobb harcok. Minden előkészületet megtesznek, hogy az olasz csapatokat, mint az angolokat a Gallipoliról, veszedelem esetén elszállíthassák.

Zürich. A Züricher Nachrichten tudósítója cikksorozaton ismerteti Itáliának Angliához és Franciaország-hoz való viszonyát. Végül a cikkíró megállapítja, hogy Itáliát nem az olasz kormány, hanem a francia és angol miniszterek vezetik. A szicíliai, génuai és nápolyi vámhivatalokat angol hivatalnokok ellenőrzik. A franciák üzelmel a legelviselhetetlenebbek. Rómában mindenki tudja, hogy Barrére francia nagykövet két kézzel szórja a pénzt azokra az agitációkra, melyeknek az a célja, hogy Itáliát köztársasággá alakítsa át. A Quirinalban is tudják ezt, de Itália teljesen tehetetlen és nem léphet fel ezek ellen.

Rotterdam. A Daily Chronicle bejelenti, hogy az angol kormány tagjai legközelebb Romába utazna.

A pince titokzatos lakója.

(Revolveres betörő.)

Závirati tudósítás.

Budapest, február 19.

Csülök György rendőr, aki a Gyár-u. c. ban teljesített szolgálatot, ma hajnali négy óra tájban észrevette, hogy a Gyár-u. c. 26. számú házban lévő nagy pinceraktárnak, amelyet a Varnai és Fia papírkereskedő-cég bérelt, de onnan már kiköltözött és átadta a Sternberg és Fia-cégnek s a reáonye is van húzva. A rendőr le akart menni a helyiségbe, hogy megnézzze, ki van ott, de abban a pillanatban jött fel a lépcsőn egy fiatal ember, aki revolvert szorongatott a kezében.

A rendőr rákántott a fiatalemberre, hogy álljon meg, de ennek elszöngősen sem volt az, hogy a rendőrnek engedelmességedjen. Csülök György erre el akarta kapni az ismeretlen embert kezében lévő revolvert, de ez elcsúszott a kezéből és a lövő a rendőr tenyerét uralta kezével. Az így támadt szörvareber azután a revolveres beöregnek sikerült elmenekülni és nyomtalanul elment a hajnali sötétségben.

A rendőr hirtelen bekötötte vérző kezét és lesietett a pincerhelyiségbe, hogy ott egy kissé körülnézzen. Azt mindjárt megalapította, hogy a helyiségből semmit sem lehetett elvinni, mert ott elvihető tárgy nem volt, amennyiben a Sternberg-cég még nem hurcolkodott oda be. Hátul az üzlethelyiségben azután ott találta egy díványon alva Simonyi Miksa 46 éves embert, a Sternberg-cég tagját, aki egy a Magyar Szalon című lap részére kiállított államvasuti szabadjegygyel igazolta kilétét.

A rendőr megkérdezte Simonyit, hogy mit keres a pincerhelyiségben s erre Simonyi azt mondta, hogy azért aludt ott, mert a Népszinház-utca 16. szám alatt levő lakását renoválják. Arról, hogy a helyiségben valaki járt volna, nem tud semmit és a revolverlövést sem hallotta, olyan mélyen aludt.

A rendőr az esetet bejelentette a főkapitányságnak, ahonnan detektíveket küldtek ki, hogy tisztázzák a különös dolog részleteit és kinyomozzák a revolveres betörőt, aki a rendőr tenyerét átlotta.

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.

London. Az admirális megcáfolja azt a német hirt, amely szerint a Doggerbank-nál az Arabis aknakeresőn kívül még egy hadinajót elsüllyesztettek volna.

Berlin. A Wollt-ügynökség jelenti: Az angol admirális egy Reuter jelentésben tagadja, hogy a Doggers banknál 12-ere virrado reggel tetyü-ütközetben egy második hadihajo it elpusztult volna s a német jelentést valótiannak jelenti ki. Megállapítjuk ezzel szemben, hogy az Arabis-on kívül egy második hadihajónak megsemmisítése a német tengeri haderő vitathatatlan megfigyelése, alapján bebizonyítva van. A tengerészeti vezérkar tönöke.

Rotterdam. A Rotterdamsche Courant jelenti Londonból: Pétervárról jelentik: Erzerum eleste a lakosságban nagy örömet keltett. Przemysl sorsára emlékeznek vissza. Judanovics tábornoknak fontos feladatot kell végrehajtani: meg kell akadályoznia, hogy az Erzerummal megvert török haderők a harmadik török hadsereggel egyesüljenek. Katonai szakértők remélik, hogy Erzerum eleste nagyban befolyásolni fogja a mezopotamiai eseményeket. Mint ebből a sürgönyből is sivilágitik, Erzerum védőseregét nem fogtak el, hanem az dél felé visszavonulhatott.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: A háromokos megalogatta az olasz fronton azt a nonvéd divíziót, amely a Mon e San Michele-t hónapokon keresztül védelmezte. Megdicsérte a nonvédakat és tolmácsolta a király köszönetét.

Zürich. Görögországnak az entente-tal szemben tojanafosított intézkedései azt mutatják, hogy dacára az angol és francia erőszakoskodásoknak, semlegeségüket nem adják fel. A fontosabb görög kikötőkben angol és francia hadihajók horgonyoznak és szigoruan ellenőrzik a hajózást. A görög kormány nagyon szigoruan utasította a kikötő es katonai parancsnokságokat, hogy az entente esetleges csatáhozajozását, a menekültek partrátetelet akadályozzák meg.

Bucsuznak az öreg népfelkelők.

Arad, február 19.

Csupa öreg népfelkelők, agglegények, apák, nagyapák, régi jó barátok, vén lumpék vannak együtt családtagjaikkal. Az idő sem fiatal, hajnalodik. A társaság vig hangulatban van. A stílizeség kedvéért a jelenlevő cigány zenészek is csupa bevonnó népfelkelők. Állandóan egy nótát játszanak és dalolnak ezzel a szöveggel:

Nincsen olyan legény
A katonasorban,
Amilyen én vagyok —
Deressedő korban!

Fiatal a szívem,
Harci kedvvel tölti
Ha a muszka meglát,
A hideg kileli . . .

Persze a cigányok is kurjantanak közbe-közbe egyet, mert mint alázattal mondják:

— Instálom mink is irdekelték vágyunk.
— Sohse halunk meg! — kiáltja egy elszánt népfelkelő.

— Nem a maót. Csak kerüljünk tűzbe! — felelte egyik kollegája.

— Mi már nem jöhetünk tűzbe, öregek vagyunk ahhoz.

— Te mindig komisz voltál, nem hiába vettek be bakának.

— Már tanultam is egy baka nótát, azt mondja, hogy

Mig künn állok szomorun a vártán,
A kapuban hü szeretőm vár rám,
Ábrázolja olyan mint egy harosa,
Neve is szép, úgy hívják, hogy Marosa . . .

— Ez olyan szép, hogy én is fogom énekelni.

— Mit fog anólai a feleséged, ha meghallja?

— Örüljön, hogy csak halhoz hasonlítom, eddig mindig azt mondtam neki, hogy olyan, mint egy hárpia . . .

A jelenlevők most egymás nyakába borulva táncolnak vegyesen és pedig egy népfelkelő felesége a másikkal az urágal és fordítva, majd átölelik, megcsókozzák egymást . . .

— Ki tudja találkozzunk-e még? — sóhajtja egy agglegény.

— Hogyne, a harctéren!

Egy anyós. Csak ezután fogják az urak látni, hogy mi az egy ellenségek . . .

Az anyóst valamennyien karantogják és dédelgetik. Egy teljesen illuminált állapotban lévő népfelkelő, miközben nagyokat csuklik, hizelegve mondja az anyósoknak:

— Ha kozák jön velünk szembe, mindig magára fogunk gondolni . . .

A nem mindennapi muri reggel 6 órakor a szerző bizottság életével ért véget. (—gö)

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazuról érkező hírlap. Az „ARADI KOZLONY“-t a táborba minden aradi katona olvassa.

A kenyér biztosítása.

(Kormányrendelet a tavaszi szántás-
vetésről.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 19.

A háborus korszaknak egyik, szociális szempontból is legjelentősebb kormányrendeletét publikálja ma a hivatalos lap, végrehajtható igazsággá emelvén ama tételt, amelylye szemben máig a megcsókönyösödött „enyém, tied“ hápogott s amely a kenyérellátás érdekében már koncessziót tesz s bejelenti, hogy ami az enyém, az a tied is.

A rendelet kiadatott „A tavaszi szántás-vetési munkák ügyében“ címen. E munkák elvégzésének biztosítására valamennyi elsőfokú hatóság köteles működése területén mezőgazdasági intéző bizottságot felállítani, amely egy-egy községben, vagy városban három tagból áll s amelynek kijelölt tagjai a kinevezést elfogadni kötelesek. A bizottság feladata: gondoskodás arról, hogy az összes rendelkezésre álló kézi és fogatos erő a szántás-vetési munkák teljesítésére fordítottassék s megteszi a kellő intézkedést, ha esetleg hatósági beavatkozásra van szükség.

A mezőgazdasági intéző bizottság az elsőfokú hatóság irányítása szerint jár el. Eljárása tekintetében a következő alapelvek irányadók:

Mindenki, akinek igasereje nem saját területének szántás-vetésével foglalkozik, vagy aki saját területének megművelését nem a kellő szorgalommal és eréllyel folytatja, köteles a halaszthatatlan takarmányozási s más gazdasági fuvarozási munkák teljesítésére nélkülözhetetlen igákon kívül többi igaserejét mások földjének szántás-vetésére rendelkezésre bocsátani.

Akinek saját földje a talaj- és időjárás viszonyok folytán egyelőre nem művelhető, szintén köteles igaserejét más földjének szántás-vetésére rendelkezésre bocsátani, amennyiben alkalmas távolságban megművelhető állapotban lévő föld van.

Az idegen földön teljesítendő munkák sorrendjét illetőleg elsősorban a hadrakeltettek kellő munkaerő nélkül visszamaradt családtagjaira és olyan kiskorúakra, nőkre, munkaképtelenekre, valamint kisbirtokosokra kell tekintettel lenni, akik földjük megművelésében segítségére szorulnak.

A tavaszi szántás-vetés biztosítása érdekében a miniszterium a közigazgatási hatóságoknak a személyes és egyéb szolgáltatások elrendelésére és a közérő igénybevételére a felhatalmazást ezennel megadja. Amennyiben annak szüksége merülne fel, hogy valamely eljárás, vagy város területére egy másik szomszédos eljárás vagy város területéről rendeltessék ki a közérő vagy rendeltessék el a személyes, vagy egyéb szolgáltatás, a két érdekelt elsőfokú közigazgatási hatóság meghallgatásával a törvényhatóság első tisztviselője jogosult rendelkezni. Ha egyik törvényhatóságból a másik törvényhatóságba kellene a közérőt kiemelni, vagy a személyes, vagy egyéb szolgáltatásokat elrendelni, a két törvényhatóság előterjesztésére a földművelésügyi miniszter határoz.

Idegen földön végzett munkáért térítés jár.

Aki nem teljesíti a rendelkezés intézkedéseit, azt két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbírsággal bünteti a rendőrbizottság.

Idegesek ellenfeleink.

(Mi történik a központi hatalmak frontján túl?)

Káprázati tudósítás.

Hamburg, február 19.

Egy előkelő katonai személyiség írja: Vajjon mi okozza, hogy a központi hatalmak frontján túl olyan idegesek ellenfeleink? Talán a hosszú szünet okozta bizonytalanság, amely terveinket borítja? Vagy talán annak belátása, hogy lehetetlen bárhol is áttörni a mi vonalainkat? Elég ez hozzá, hogy olyan erők működnek, amelyek frontjainkon túl nyugtalanságot és tanácstalanságot keltenek.

Az entente az az idegessége újabb tápot nyert azokból a meglepetésekben, amelyekben részesítettük: Páris bombázása, Zeppelinnek járása az angol lévegépközpontok fölött, ellenséges hadihajók elűzése, valamint német flottaezredeknek váratlan feltűnése az oceanokon, mint azt az Appam eset igazolja. Rendkívül nagy volt a franciák meglepetése, amikor messzehordó német ágyúkkal bombázták kezük a minap a biztosnak hit Beirortot. Azonkívül széjjelkocsiolt a hazugságoknak az a szövetség is, amelyet Anglia szőtt a Reuter-ügynökség útján Amerika és Németország közötti kapcsolatában.

Bizonyos, hogy ellenfeleink idegességét nem fogja lecsillapítani annak az angol tábornoknak a jelentése, aki jelen volt a beszarabiai fronton és nyilvánosságra hozta Londonban, hogy az oroszok ottani offenzíváját teljesen meg kellett szüntetni, mert katasztrofális minden további kudarcaim, pedig kicsoda nagy reményeket fűzött az entente ehhez az offenzívához, amelyről Románia beavatkozását várta. Erre most már nem számítottunk, sőt attól félnek, hogy az osztrák-magyar hadsereg új előnyömlést tervez a Karpatokból.

Az entente nyugtalanságának lecsillapítására Franciaország vállalkozott. Egyáltalában megállapítható, hogy az a vezető szerep, amely eddig Anglia kezében volt, most egészen átsiklott Franciaországba. Szerbia összeomlása után kezdődött ez a változás. Franchet vissza kellett hívni a nyugati frontot és most Joffre a legtöbb parancsnok úgy nyugaton, mint keleten. Franciaország kezdésére történt, hogy a legelső haditanács Párisban fog összejönni, valamint a közös diplomáciai konferencia is. Briand vállalta magára, hogy kiegyenlíti azokat a különbségeket, amelyek Olaszország és Anglia között támadtak, különösen a szennel való ellátás dolgában. Ez is egyik oka volt, amiért Romába utasított. Francia vezetés alá került az orosz hadsereg is, amennyiben Joffre elküldte az orosz vezérkarba Pau generálisát.

Mégis emondhatni, hogy az entente nagy tagjai közül Oroszország őrizte meg leginkább függetlenségét. A nyugati hatalmakkal szemben szorosabb összeköttetést keres a szász, keleten, Japannal, mert a car és kormányza kissé kenyelmesebbnek találja a nyugati demokráciával való legszorosabb kapcsolást.

Angliának követnie kell Franciaországot, mivel ha a franciák kinyugodnak a szövetségből, ez Anglia teljes leverését jelentene. Oroszország azonban kezében tartja Angliát és Franciaországot, mert pénzügyi csődje esetén mind Franciaország, mind Anglia nagy finansziális károsodást szenvedne. Oroszország tehát éppen sengeteg adóssága révén ura a Nyugatnak.

Lisztdrágító bürokrácia.

(Egy filléres áremelés. — Tizennyezer korona fillérekből.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 19.

Megirtuk ma, hogy a közlekedési bizottság — egyebet nem tehetve — hozzájárult a lisztárak felemeléséhez. A bizottságban még csak akadtak aggódó hangok, amelyek azt emlegették, hogy a liszt árát, ennek a fontos, nélkülözhetetlen élelmicikknek az árát nem szabad adminisztrációs kiadások címén emelni, de már ma a városi tanács minden ellenvetés nélküli tudomásul vette, hogy emeljék fel a liszt árát. A jövő hét derekától a liszt Aradon megdrágul — és bárna csak egyetlen fillér is kilónként az áremelés — kétségtelen, hogy a mai napokban ezt is megérik és kétségtelen az is, hogy másként vesszi tudomásul a közönség a képytelen áremelést, mint az olyat, a melynek egyetlen magyarázata az, hogy a lisztösszeírással és rekvirálással, liszt és kenyérjegyek rendeletével bürokratikus természetű kiadások merültek fel és ezeket a liszt-fogyasztó közönséggel hízeltetik meg. Abban az élelmészeti politikában, amellyel Arad a háború után nem fog eldicsekedni soha senkinek, ez az egy filléres áremelés csak következetesség.

A tanács mai ülésén elhatározta Lócs Rezső gazdasági tanácsnok előterjesztésére, hogy a liszt árakat február 20-án hatályba lépő érvénnyel a következőképpen állapítja meg: Nullás liszt nagyban 79 ló korona egy metermáza, kicsinyben 83 fillér egy kiló, főzőliszt métermáza nagyban 52,77 korona, kilója kicsinyben 56 fillér, kenyérliszt métermáza nagyban 42 korona 26 fillér, kilója kicsinyben 45 fillér. Minden kilo liszt tehát egy fillérral drágább lesz és új termésig a gazdasági tanácsnok kalkulációja szerint ezekből a fillérekből 12-14000 koronát szednek össze, ami elegendő a felmerült kiadások fedezésére.

Nagyobb gondja volt a tanácsnak, hogy honnan vegye a drágább lisztet. Az a tiz vaggon liszt, amelyet a múlt héten Antzsig János főispán szerzett Budapesten, már fogytán van és tegnap táviratot küldött a város a helyi győmszertársaságnak, ahonnan újabb lisztmennyiség kérését kérte a Haditermék útján. Arad városának tizenkét vaggon búzája van, amelyet természetesen a Haditermék részére igénybe vettek jelentettek ki és a város most azt szeretné kizsákmányolni, hogy a miniszter oldja fel az igénybevételt és ezt a búzát, a mely Aradon van, minden nap megöröndít, adja ki a városnak. A táviratok elmentek, de válassz még nincs és egyelőre nem tudni: nem lesz-e ismeret. Antzsig János főispán munkor eredménnyel járt közbenjárására szükség, hogy az aradiak lisztet jussanak.

Az élelmészeti bizottság javaslatait fogadta el a tanács a búzanyomáshoz tekintettel. De március 1-ig 14-19, márciusban pedig 16-20 liter lesz egy kiló búzanyomá Aradon.

Jelentést tett Lócs Rezső gazdasági tanácsnok az élelmiszertudósok delegációjának és megvédte Spöcker adóit, a melyeket az illetékes vezetők azzal, hogy a deficitet nem az üzleti vezető okozta, hanem az, hogy minden közéleti dologban ennek az üzletnek a befolyása van. Ekkor a kármán páro helyettes főszabályozó jelentéséből ugyan más is olvasható ki és az is bizonyos, hogy a tanács kötelezte Spöcker, hogy méltóan koronát kiadással, a mely szabályozásban ezáltal is nincs, hiszen nap alatt teljesen be nyugtázták, okmányokkal.

A tanácsnak.

Amerikai tudomány.

Jankee egyetemi hallgatók Európától.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 19.

Szép kis társaság lehet mostanában együtt a newyorki Columbia egyetemen. Az egyetem tanárai mostanában egy intellektuális társasáttal teszik próbára tanítványaik értelmi képességeit. A próba bizonyos, a háborúra vonatkozó kérdések feladásában áll és igen jellemző, hogy milyen névű kérdéseket válogattak össze az egyetemi hallgatók számára. Ime, a kérdések sorozata:

- Hol van Gallipoli?
- Mi Bulgária fővárosa?
- Milyen országok határolják Szerbiát?
- Milyen országban van Szaloniki?
- Milyen tenger közelében fekszik Montenegró?
- Ki a francia fővezér?
- Hogy hívják az angol miniszterelnököt?
- Kicsoda Bethmann-Hollweg?
- Kicsoda Poincaré?
- Kicsoda Briand?
- Kicsoda Venizelosz?
- Kicsoda Hindenburg?
- Kicsoda French?
- Kicsoda Sir Edward Grey?
- Kicsoda Viviani?
- Hogy hívják a német uralkodót és mi a hivatalos címe?
- Hogy hívják a görög királyt?
- Hogy hívják az olasz uralkodót?
- Hogy hívják a bolgar uralkodót?
- Hogy hívják az orosz uralkodót?

Nehéz kérdések, mi? Nem minden puka-téria nélkül való ilyen kérdéseket egyetemi hallgatóknak feladni. De a java csak jön. Ötvenkét kérdés között egyetlen egy sem felelt meg korrektül valamennyi kérdésre, míg csak harmin tudtak megfelelő választ adni a kérdések kilencven százalékára. A newyorki diákok, átlagosan számítva, a kérdések ötvennyolc százalékára adtak helyes feleletet. Hasonló eredményeket mutatott fel két másik egyetem is, ahol a próbát szintén végrehajtották.

Nem tudunk, ha azt mondjuk, hogy Magyarországon a harmadik gimnázisták lényegesen jobb eredményeket tudnak felmutatni hasonló esetben, a negyedik gimnázisták pedig — no de ne dicsekedjünk. Csak azt a szerény feltevést bátorodunk megkockáztatni, hogy bizonyára akad egyetemi professzor is Amerikában, meg pedig nem is egy, aki e kérdések némelyikére szintén nem tud kitogastalanni felelni. Egész bizonyos például, hogy igen kevés művelt ember tudja, mi a német császár hivatalos címe, az, amely megfelel a „Magyarország apostoli királya” címnek. A legtöbb az hiszik, ha egyáltalában van valami véleményük a kérdésről, hogy II. Vilmos Németország császára, vagy a német birodalom császára. Pedig a korrekt cím az, hogy német császár, semmi egyéb. A többi német fejedelmek ugyanis nem engedték hetvenegyben, hogy az öreg Vilmos a büszkébb hangzású „Németország császára” címet vegye fel, a „német császár” címmel dokumentálva, hogy a porosz király nem több, mint a bajor, vagy szász, csak első az egyenlők között.

No de hát ilyen közjogi finomságokra csak kevés ember figyelme terjed ki és nem lehet zokon venni, ha az amerikai egyetemi hallgatók nem is tudják, hogy milyen nagy a különbség a deutscher Kaiser és a Kaiser von Deutschland között. De azt mégis illenék tudni egy átlagosan semleges amerikainak, hogy kicsoda Briand meg Grey és ha nem tudja, hat szőgyelje magát...

Nikolajevics nagyherceg elfoglalta Erzerumot.

— Százezer török és ezer ágyu védte a várat. — A kaukázusi háború nagy eseménye. —
— Távirati tudósítás. —

Berlin—Pétervár—Konstantinápoly, febr. 19.

A pétervári távirati ügynökség Nikolajevics Miklós kaukázusi alkirálynak február tizenhatodikán kelt következő táviratát közli:

Hála hős katonáinknak és az egész kaukázusi hadseregnek, a kiket Isten megsegített, hogy öt napos vitéz ostrom után elfoglalták Erzerumot, kimondhatatlanul boldog vagyok, hogy ezt a nagy győzelmet császári felségednek jelenthetem.

A győzelmi jelentést megelőzően az orosz vezérkar már február tizenhatodikán arról adott hírt, hogy Erzerum erőinek legnagyobb része az oroszok kezében van. Egy későbbi pétervári távirat azt is jelentette, hogy az oroszok elfoglalták Erzerumot, de a hírt akkor még nem erősítették meg.

Az orosz vezérkar február 16-1 jelentése szerint Nikolajevics nagyherceg seregeinek február 15-en estére a következő Erzerumot védő erődök voltak a kezében: Karaginbek, Tafta, Tsobandele, Tasanghez, Uzunakhmen-Karakoi, Uzunakhmen 1. sz., Kaburga, Ortaiuk, Ortaiuk-luavessi.

Erzerum erőinek bevételét kemény harcok előzték meg. Tegnapelőtt még azt jelentették Pétervárról, hogy Erzerum előtt tovább folyik a kemény csata. A kaukázusi orosz vezérkar dícséri katonáit, akik 25 tokos hidegben, két méter mély hóban állanak napok óta heves esatában a török csapatokkal. Az orosz vezérkar jelentése szerint Erzerum előtt az orosz csapatok némi tért nyertek, miután a törököket Knis melletti állásukból kivetették és heves harcok után Kop városát elfoglalták.

Berlinből azt jelentik, hogy Erzerum elestéről biztos hírek még nincsenek. Az ellenséges jelentéseket, különösen azokat, amelyek nagy zsákmányról és igen sok elhódított ágyuról szólnak, egyelőre óvatosan kell fogadni, noha a vár eleste kétségtelenné látszik. Ez az esemény egyáltalán nem gyakorolhat közvetlen befolyást az Irak-írontra és a mezopotámiai hadműveletekre, mert a hegyes vidék nagy akadályokat jelent és a távolság a tengerrig igen nagy.

Az erzerumi diadalról entente-hírforrások ezeket a részleteket tudják. A Morning Post pétervári forrásból az alábbi részleteket közli Erzerum bevételéről: Az utolsó 48 órában még nyolc mérföldnyi területet és nyolc erődöt kellett elfoglalni. Ezt a feladatot szibériai csapatok oldották meg, akik követték a visszavonuló török centrumot, majd az erős Dewe-Boyun (Levehát) állást fenyegették. A törökök kétségbeesett kísérleteket tettek, hogy az oroszok elfoglalását a Pasia-völgy kijáratánál feltartóztassák, de az oroszok visszavetették őket a erődök vonala mögé. Közben egy orosz hadsereg Melasgert felől előnyomult Chnys ellen és ezzel a mozdulattal délről elvágtatta a törököket Erzerumtól. Az oroszoknak egy szinleges mozdulata azt a hitet keltette a törökökben, hogy

dél felől akarják átkarolni állásaikat, közben azonban erős orosz csapatok a partvidék felől a törökök széles balszárnyát támadták meg. Egy szibériai hadsereg elfoglalta a Dumlu hegyhálat és utat tört magának a nagy hóvihar és az ötven-hatvan tokos hideg ellenére.

A Temps értesülése szerint az orosz csapatok Judéevics tábornok vezetésével délkelet felől támadva hatalmukba kerítették Kop városát, azután leereszkedtek a Muradosaj völgyébe, elfoglalták Chnyst s ily módon olyan oldalról támadták meg Erzerumot, a honnan a törökök nem is vartak támadást.

Egy párizsi távirat szerint Erzerum meghódításakor 100.000 tónyi török sereg és 1047 ágyu jutott az oroszok kezére. Egy másik párizsi távirat jelenti, hogy Erzerumot 100.000 török védte, de a főhadiszállás hivatalos jelentéséből nem tűnik ki, vajjon a törökök fogságba jutottak-e? A külső erődökben 467, a közepén levő erődökben pedig 374 ostromágyu és 200 tabori ágyu volt.

Berlin, február 19. A „Lokalanzeiger“-nek jelentik a svájci határról:

A Havas-ügynökség közlése szerint Poincare üdvözlő táviratát küldött a cárnak és Nikolajevics Miklós nagyhercegnek Erzerum eleste alkalmából.

Népfőfelők bevonatása. A közös hadseregbe besorozott azon 1770., 1871 és 1872., valamint az eddig tartott népfőfelő utószámléken besorozott 1897—1873. években született népfőfelők, a kik népfőfelőési igazolványi lapjaik szerint 1916. évi február hó 28-án Aradon kell bevonulni, bemutatásuk végett a Kiszentmiklós községben lévő tüzérlaktanya melletti baraktáborban; a fenti évfolyamokhoz tartozó és önként besorozott egyének pedig az aradi cs. és kir. hadkiegészítési kerületi parancsnokságnak Aradon, Andrassy-tér 14. sz. alatt lévő hivatalos helyiségében tartoznak jelentkezni. — A szintén 1916. évi február hó 28-án a honvédséghez Aradra bevonulni kötelezett fentjelölt születési évükbe tartozó népfőfelők és önként besorozott egyének az aradi m. kir. honvédkiegészítő parancsnokságnak Aradon, Battyányi-utca 26. szám alatt lévő hivatalos helyiségében kötelesek jelentkezni. — A közös hadseregbe besorozott azon 1865., 1866. és 1867. években született népfőfelők, akiknek népfőfelőési igazolványi lapjaik szerint 1916. évi március hó 3-án Aradon kell bevonulni, bemutatásuk végett a Kiszentmiklós községben lévő tüzérlaktanya melletti baraktáborban; az 1865., 1866., 1867., 1868. és 1869. években született a a hadsereghez önként besorozott egyének pedig az aradi cs. és kir. hadt. kiegészítési kerületi parancsnokságának Aradon, Andrassy-tér 14. sz. alatt lévő hivatalos helyiségében tartoznak jelentkezni. — A szintén 1916. évi március hó 3-án a hadsereghez Aradra bevonulni kötelezett 1865., 1866. és 1867. évi születésű népfőfelők és az 1865., 1866., 1867., 1868. 1869. évi születésű önként besorozott egyének az aradi m. kir. honvédkiegészítő parancsnokságnak Aradon, Battyányi-utca 26. sz. alatt lévő hivatalos helyiségében kötelesek jelentkezni. A jelentkezés határideje délelőtt 8 órától 11 óráig.

Mackensen főhadiszállásán.

— Andrassy gróf a nagy hadvezérnel. — A Balkán-vonaton. —

Az Aradi Közlöny munkatársától.

Arad, február 19.

Utasok és hadvezérek eimen írja Ludwig Emil a Berliner Tageblattban a következő érdekes vázlatot:

A Balkán-vonat megérkezett Szófiába. Ötven ember szorong a váróterem ablakainak szorulva, ötven ember, akiket származás, becsület és „tetőtlenítés“ tekintetében alaposan megvizsgáltak, ötven ember, aki arra les, lesz e számára hely. Végre négy nyelven kikiabálják:

— Tizenegy személy száll le!

Harminekilenc ember esalódottan nézdegél körül. Számozás szerint megy itt minden s hiába kiabálja egy őltesebb ur:

— Ötszáz koronát adok egy jegyért Wienig!

Azok között, akik a perront elhagyják a vonat felé sietnek, feltűnik nekem egy magas perusa. Pompás sárga bundája alatt a harangalaku hosszú khaki-kabátot viseli, szűk nadrágot, magas csizmát a hosszú kucsmát. Sűrű rövid szakála szőke s perzsa szokás szerint középen kettéválasztva. Egy ostromtrák tiszt lép hozzám s megszólítja franciául:

— Ugy hallom, ön Teneránból jön. Nem tudna valamit véletlenül egyik barátomnak, H. törzsorvosnak sorsáról. O tudniillik iskolatársam volt s ugy hallom, orosz fogságba esett!

— Szolgálhatok a felvilágosításnál. H. törzsorvos — én vagyok.

A törzsorvos később elmondotta kalandos történetét annak, hogy szökött meg Askarpadból, ahová Przemyszből hurcolták, mint hadifoglyot, hogy tette meg a 800 kilométernél hosszabb utat Teneránig.

Ugyanabban az étkezőkocsiban, ahol perzsa barátunk irányította el ebédszéléssel egy kis csoport figyelmét az egyhangu tájékról, még harminec utasnak hangja kavardott össze, hadseregszállítóké ügynököké, diplomatáké, tiszteké. Német tiszték török uniformisban tengerészisztek mellett ülnek s megállapítják, hogy tizenöt-tizenhét havi szolgálat után először élvezhetik majd a szabadságot, még pedig — otthon.

Velem szemben egy ur hangosan fejtegeti egy szkeptikussal szemben a Z. E. G. a Zentralkaufgesellschaft áldásait.

... mindenből logikusan következik, hogy nemcsak a fegyverek, de nekünk hiányzó nyersanyagok okos bevásárlása is a centrális hatalmak, győzelmét biztosítják. Ép az én osztályom áll különösen előtérben, amennyiben...

— Biztosíthatom önt — hallom a hátam mögött — hogy mi, zionisták sohasem voltunk erősebbek, mint most. A kormány is segítségünkre van most abban, hogy a zsidókat Lengyelországból hazájukba telepíthessük vissza. Ép azért utazom én is most Budapestre, hogy...

— Ön téved — mondja egy behízelgő hang — Görögország magatartása immar nem játszik semmi szerepet. A legényegesebb pont most az Irak front. Beavatott helyen olyan dolgokat tudtam meg...

Mindenki tudni szeretne valamit, tudni biztosan, olyasmit, amiről csak néhány kiválasztott tud. S abban a pillanatban még és sem

M I R E K.

Kadét és sebesült huszár.

Az Aradi Honvédség híradója.

Debrecen, február 19.

Kinos szenzációja volt a debreceni korzónak. A sétáló közönség egyszerre nagy tömegben verődött össze egy sebesült huszár körül, akit egy kadét-örmester inzultált azért, mert nem tisztelgett neki.

A feltűnő eset híre pillanat alatt elterjedt az egész korzón és egyre nagyobbra nőtt a tömeg a sebesült katonák körül, aki mankójára támaszkodva igyekezett elhagyni az incidens színhelyét. Megdöbbenve vett tudomást mindenki a súlyos incidensről. Uri nők és urak méltatlankodtak a katonát ért csunya inzultus fölött a mindenfelől elítélő kifakadások hallatszottak.

Az összeverődött közönség mindenáron a sebesült katonák bántalmazóját kívánta látni, aki hirtelen eltűnt egyik házban. Ekkor arrafelé jött Sztáray Gábor ezredes, aki értesülve az izgalmas esetről, a következő szavakkal fordult az izgatott emberekhez:

— Megnyugtatom a közönséget, hogy a sebesült katonák meg fogják kapni a bántalmazásért az elégtételt!

Sztáray Gábor ezredesnek ez a szimpátikus, nemes jellemre valló fellépése lecsillapította és megnyugtatta a közönséget, a mely ezután lassan szétoszlott. Közben pedig egy rendőrellenőrnek sikerült az inzultust elkövető K. Gy. kadét nyomára akadni a városi kávéházban, a hol a lakása van. A kadét-örmester elzárta lakása ajtaját a rendőrellenőr elől s csak később nyitotta ki, azonban nem akarta megadni a személyi adatait.

— Én nem tartozom felelőséggel a rendőrségnek — mondotta.

— Akkor telefonálok az ezredparancsnoksághoz — válaszolt a rendőrellenőr.

Ezt azonban nem várta be K. Gy., hanem kiementette, hogy ő ütötte arcul a mankón járó sebesült katonát, mert ez nem tisztelgett neki. Az inzultált sebesült katonák kiletét nem sikerült megállapítani.

— **Pénzügyintézet közgyűlések.** Az Aradi Polgári Takarékpénztár vasárnap, február 20-án, délelőtt 10 órakor tartja az intézet Andrassy-téri helyiségében ez évi rendes közgyűlését. Ugyancsak február 20-án, délelőtt tíz és fél órakor tartja saját helyiségében negyvenötödik évi rendes közgyűlését az Aradmegyei Takarékpénztár. A két közgyűlésre az intézetek részvényeseinek figyelmét ezen az uton is felhívjuk.

— **Szállítás a honvédség részére.** A m. kir. központi ruhatár parancsnoksága a m. kir. honvédség részére a szükséges cikkeknél 1916. évi március, április és május hó végéig terjedő szállítására nyilvános pályázatot hirdet. A szállítási általános feltételek, valamint a szerződés általános rendelkezéseit magában foglaló Szerződés-nyomtatvány a m. kir. honvéd központi ruhatárnál, az országos iparegyesületnél és a m. kir. kereskedelmi muzeumnál, valamint az aradi kereskedelmi és iparkamaránál bármely köznapon d. e. 9—12-ig tekinthetők meg. Az ajánlat 1916. március hó 4-ig küldendő be. A szállítandó cikkek listroma megtekinthető az aradi kereskedelmi és iparkamarában a hivatalos órák alatt, 9—2-ig.

sejttem, hogy este még ezek közül a kiválasztottak közül néhányal fogok vacsorázni.

Az a terem, ahol Mackensen néhány nap óta vezérkarával együtt dolgozik, hosszú és keskeny, olasz tapétával borítva, egyik végén trónemlék, onnan nyitotta meg régmúlt időkben, két hónapja Péter király a szkupstina legutolsó ülészakát. Patkóalakban teritnek itt minden déln és este a vezérkarnak, ötven-hatvan tisztnek. A hosszú asztal közepén ül a tábornagy, vele szemben vezérkari főnöke, mellette vendégei.

Andrássy gróf, a nagy miniszter unokabocsa, tele van történetekkel, beszél elmúlt és most folyó dolgokról gyors egymásutánban, úgy, hogy az ember a végén nem tudja, vajjon nem-e ő volt az a pétervári nagykövet, aki a krími háború előtt a cárnak egy szövegben azt a híres választ adta a „durchmarra“ vonatkozásilag, hogy a cár elsápadt. A széles Tantilow generális — a marsal másik oldalán — a bolgár intendatúra főnöke, a régi bolgár tábornok-típust képviseli fehér bajuszával. Nyugat-európaiasan, disztináltan és szellemesen beszél és mozog vele szemben a nisi kommisszárus, Csapaskiow, aki eddig belgrádi bolgár követ volt. A ház, amelyben most lakik, s amelyben vendégszeretetét élvezem, ugyanaz, amelyben október elején, mint Bulgária képviselőjét a szerbek valóságilag fogva tartották s szitkokkal halmozták el. Nyolc héttel később a diadalmas sereggel tért vissza régi székhelyére.

Mackensent már sokkal többször felették le, semmint hogy új és érdekes vonást lehetne róla adni. Elasztikus, könnyű és sovány, mindenben ellentéte Hindenburgnak. Vezérkari főnöke, von Seeckt, egyike a legmuventebb nemet vezérkari tisztnek.

— Én egyike vagyok a felszerencsésbékeknek — mondotta — ebben a háborúban. Csak egy év előtt lettem ezredes, s most alkalom van a tábornaggal együtt nagy hadszíntereket irányítani s érdemet még fiatalágomban nagy stílusban kifejezni.

Magyar miniszterek Bécsben. Bécsből jelentik: Tisza István gróf miniszterelnök, Telezsky János dr. pénzügyminiszter és Ghilányi Imre báró földművelésügyi miniszter ma reggel Bécsbe érkeztek és a bankassai magyar házban szálltak meg. Harkanyi János báró kereskedelmi miniszter már tegnap este háromnegyed tíz órakor, a marocheggi győsevonaton Bécsbe érkezett. Tisza István gróf miniszterelnök megérkezése után tanácskozott Roszner Ervin báróval, a király személye körüli miniszterrel. A miniszterelnök ezután a külügyi hivatalba ment Burian látogatására. Délelőtt tíz órakor a magyar kormány tagjai az osztrák miniszterelnökre mentek, ahol megkezdődtek a tanácskozások, amelyekben osztrák részről részt vettek: Stürgkh Károly gróf miniszterelnök, Spitzmüller Sándor kereskedelemügyi miniszter, Leth Károly lovag pénzügyminiszter, Zenker Ferenc földművelésügyi miniszter és Korster Zdenko báró vasutügyi miniszter. A tanácskozások, amelyekbe bevonták a szakelőadókat is, alkalmassal igénybe veszik a mai és a holnapi napot. A magyar kormány tagjai előrelátóan nélfen ismét Budapestre érkeznek.

AZ ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— — — — 141

— **A Hungária textilgyár tökélemelése.** Arad egyik modern és nagy fejlődésben levő gyári részvénytársasága: A Hungária aradi textilgyár felemeli alaptőkéjét. A textilgyár üzeme a háború alatt nagy lendületet vett és aktuálisá tette azt a gondolatot, hogy a gyártelepet bővítsék, fejlesszék. A tervbe vett nagy beruházásokat alaptőkeemeléssel valósítják meg. A Hungária textilgyár 1909-ben alakult meg és jelenleg 4400 darab 500 koronás névértékű részvényből álló 2,200.000 korona alaptőkéje van. A tökélemelés további 2,200.000 korona névértékű részvény kibocsátása útján történik meg és az újabb részvényeket az eddigi érdekelttség veszi át. Megkésztetett közel ötötől millió korona hatalmas alaptőkével folytatja azután a Hungária gyár nagyszerű perspektívát feltáró fejlődését.

— **Kitüntetés.** A király az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül Lösch Gyula 33. gyalogezredbeli századost a signum laudissal újfólag kitüntették.

— **Fogságra ítélt lisztkereskedők.** Fiuméből jelentik: A fiumei rendőrség büntető bíróságán Biasi Miklós dr. tanácsos, rendőrigazgató helyettes a múlt évben számos liszt és nagykereskedőt büntetett meg. A büntetés hosszabb-rövidebb elzárásra és kisebb-nagyobb pénzbüntetésre vonatkozott azért, mert megszegték a lisztre megállapított maximális árakat és a lisztet azoknál drágábban adták el. A lisztkereskedők teletbezték a kormányzói tanácshoz, amely az elsőfokú határozatot mindenben meg erősítette. Kevesebb reménnyel ugyan, de még mindig teletbezték az elítélt lisztkereskedők a belügyminiszterhez, mint harmadik és legutolsó fórumhoz. A belügyminiszter határozata most érkezett le a fiumei rendőrséghez. A belügyminiszter a városi rendőrségnek egyes lisztkereskedőknek elzárására és pénzbüntetésére vonatkozó határozatát jóváhagyta. Mintegy 8—10 ilyen harmadikokon is helyben hagyott határozatról értesítették az illető kereskedőket. Mint ahogy újabb jogorvoslatnak és teletbeztetésnek helye nincs, a szóbanforgó lisztkereskedők a határozat kézbesítése után a büntetés kitöltését azonnal tartoznak megkezdeni.

— **Megsérített német zászló.** Boroszlóból jelentik: A Schlesiache Zeitung jelenti: A franciák Korfuban újból megsérítették a görög semlegességet. Mialatt a konzuli német főkonzul Dukadeszue ment, hogy Vilmos császár megbízásából Theotokisz sirjára koszorút tegyen, francia alpesi vadászok benalottak a német konzulátus házába és a gyász jeléül télfőrbóra kitűzött lobogót letépték és magukkal vitték.

— **Halálozás.** Ozv. Parecz Istvánná, született Kadetzky Sarolta 67 éves korában ma délután elhunyt. Temetése a Róvai-utca 11. sz. házból néttől, február 21-én délután fél nyolckor lesz. Az elhunytban Parecz Béla dr. az aradi ügyvédi kamara elnöke, Parecz István középiskolai tanár és Parecz László mérnök édesanyjukat gyászolják. — Mayer Nándorné született Joanovics Emília 46 éves korában ma déln meghalt. Temetése az Ilona-utca 39. sz. házból néttől délután 3 órakor lesz. Halálát férje, gyermekei és nagy rokonság gyászolja. — A szintársulat egyik szorgalmas tagja hunyt el ma: Kahler Károly az aradi Nemzeti Színháznak néhány év óta szerződött kardiósza. A színházat ért gyász jeléül a színházra fekete lobogót tűztek ki.

— A buvarhajóharc diplomáciai vitája. Amsterdamból jelentik: Az amerikai kormány álláspontja meg van állapítva. Mindaddig, míg Linsing elterjesztését, mely szerint a kormány javasolja, hogy a hajózárságok hajóit ne fegyverszék fel, a hadviselőktől nem fogadják, a jelenlegi törvények életben maradnak. Amerika arra fog szorítkozni leginkább, hogy az amerikai állampolgárok megkímélésének. Ennek megállapítása, hogy vajon egy hajó fel van fegyverezve, vagy nem, a buvarhajó parancsnokának kötelessége. Az esetleges tévedésekért ő a felelős.

— Feljelentette egy kisleány az édes apját. Nagyváradról jelentik: Különös érdekfűdést és izgalmat okozott ma a városban egy olyan piratlamul ázó eset, amelyet a legnagyobb tekintélyű robbanások között tartanak. Egy kilenc éves kisleány, aki a rájongásig szerette az apját, följelentést tett ma ellene, hogy vegye gondjába a hatóság, mert katonaszökevény. A rendőrségi épület második emeletén reggel megjelent egy csinosan öltözött kisleány. Mikor belépett a hivatal-szobába, ülendően bemutatkozott:

— K. Elza vagyok. Hoztam ezt az irást apa mindig dugdosta előlünk.

Az írásban azonnal megismerték a régi obstitvelet. K. Lajos nagyvárad polgár katonai elbocsátó okmányja volt, az angyalos címer, a cifra katonai írás, amely arról tanuskodik, hogy K. Lajos becsülettel leszerelt mint sorazatos és mint néptőlkelő, a honvédelmi éveket. A kisleány aztán elmondta, hogy tudni akarják, miért nem katoná az édes apja. Mindenkinek menni kell, a szomszédunkon mindig sírnak-rínak, ő meg nem is törődik a katonasággal. A katonai ügyi osztályon csakugyan kiűnt, hogy a 47 éves nagyvárad polgár elmulasztotta a jelentkezést, nem állott sor alá, katonaszökevény. Azonnal megtették a szükséges intézkedést, hogy a feljelentett embert besorozzák a hogy a korosztályával be kelljen vonulni.

A kisleánynak cukrot adtak és megkérdezték, mi az oka ennek a följelentésnek. K. Elza teletömte cukorral a száját;

— Hát szőgyeltük volna én, meg anyuka, hogy apa bujkáljon, mikor a házáról van szó. Apa eldugta előlünk is ezt az irást, de kikereztük. Én szeretem apát, de legyen ő is katoná.

— Páros csillag tőn az égen... Négy nap óta az alkonyati égen két fényes csillag ragyog fel egymás szomszédságában, mintha csillogó szempár, vagy úrban száguldozó autó lámpapárja lenne. Külön-külön mind a kettő állandó vendége az égboltnak. Most csak azért tűnnek fel, mert előtér újjakat pontosan megfutván, bekövetkezett az a pillanat, amit a csillagász már régen bejelentett: e szavakkal: „Február 14 én reggel 4 órakor a Vénus együttállásban a Jupiterrel; a Vénus 27 perccel északra áll”. Reggel 4 órakor következett be az együttállás pillanata úgy, mint azt a csillagász ideális pontosságához szokott szemek kívánja. A nem csillogás azonban napokig együtt, azaz közel egymás mellett látja a két bolygót. Aki távcső fölött rendelkezett, az azt is megláthatta, hogy ugyanakkor a Jupiter két közeli és két távoli holdja hasonló helyzetben volt. A két egymás melletti ragyogó lényes csillag tehát naprendszerünk legnagyobb és legszebb bolygója, a Jupiter és a Vénus volt, melyek látszólag „közel” voltak egymáshoz. A valóságban azonban ne gondoljunk valami közelségre, mert a távolság közöttük így is 643 millió kilométer.

— A forrongó Kína. Kopenhágából jelentik: Délkeletben a felkelés állandóan növekvőben van. Juansikai a lázadókak békeajánlatot tett, de azok elutasították azt. A felkelést Japán támogatja.

— Halálos baleset. Szerdán déjben baleset történt a vaggongyárban. A balesetnek Knezovics Károly negyven éves grasseoi (Horvátország) születésű vaggongyári hadimunkás az áldozata. Knezovics szerdán déjben a vasöntőben a gőzkalapács alatt lévő, ugynevezett odorba helyezett egy hosszabb vasrudat. A gőzkalapácsnak az odorra történt ütése következtében, a vasrudnak kezében lévő része kifugrott és erősen megütötte gyomrát. A szerencsétlenül járt munkást Stauber Andor dr. részcsitette első segélyben, majd a kórházba szállította, ahol Knezovics a gyomor belső falának megszakadása következtében ma meghalt. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy a balesetnek maga az áldozat volt okozója vigyázatlanságával.

— Gyászistentisztelet. Lukácsy Miklós volt aradi törvényszéki bíró és néptőlkelő honvéd főhadnagy lelki üdvéért, aki Montenegróban a Lovcen hegyen az ellenséggel vívott ütközetben hősi halált, tegnap délelőtt tartották meg a Minorita apák templomában a gyászistentiszteletet, amelyen a családta, ezen kívül az aradi törvényszék, királyi ügyészség, a királyi járásbírósság tagjai hivatal tónökeik vezetésével és előkelő közönség vett részt.

— A szegénytanulók konyhájában a jövő héten felügyelnek: dr. Polónyi Jenőné és dr. Tisch Mórné. Természettudományokat küldtek: Dániel nővérek, Geller Izaborné és Keresztes Gyuláné. Az adakozóknak hálás köszönetet mond: özv. Hauser Károlyné, egyesületi elnök.

— Vasárnapi munkaszünet. Ma végre megjelent Green Nándor főkapitány hirdetménye, amely tudatja, hogy a kereskedelemügyi miniszter az ipari és kereskedelmi árusításra és az elárusított cikkek hához szállítására nézve a háboru előtti gyakorlatot állította vissza, azonban a várható jégghiányra tekintettel azon módosítással, hogy tolyó évi június 1-től szeptember 15-éig a napi élelmiszeri cikkek árusítása tulajdonképpen ezek árusítására be rendezett üzletekből este 6 órától kezdve is végezhető lesz.

— Aradfalva felépítéséhez a következő újabb adományok érkeztek a polgármesteri hivatalba: Weisz David gyűjtőívén 10 korona, Green Nándorné gyűjtőívén 12 korona, a színteliek szeretet-adománya összesen 8 korona 30 fillér, Dengi Lajos gyűjtőívén 20 korona, az aradi királyi főgimnáziumtól Burján János igazgató által gyűjtött 600 korona 25 fillér, Schauer Gizella gyűjtőívén 16 korona, Naentnabel Odón gyűjtőívén 50 korona, Első Aradi Nyugdíjas Asztaltárs. gyűjtése 649 kor. 95 fill., Kontos Janosné gyűjtőívén 15 korona.

— Pászkaéletés. Birtesítjük Orth. hitközségünk t. tagjait, valamint azon vidékieket is, akik minden évben nálunk szerezték be szükségletüket, hogy idei pászkaszükségletüket folyó hó 22-én, kedd délután, Márton Jakab elnök urnál azelőttleg vagy írásban — Telefon száma 355. — annál is inkább jelentseék ne, mert csak azok részére szerezhettek be pászkát, akik ezirányú szükségletüket a jezeit hatánapig nálunk előjegyzik. A névjegyzéket a hó 25-én beértesztjük, aki addig nem intézkedik, akkor pászka nélkül marad. 1094

— Köszönetnyilvánítás. Az elmúlt héten a következő adományok folytak be az isr. népkönyha részére: özv. May Jánosné 50 korona, Vörös Henrikné 20 korona, özv. dr. Mittler Izidorné 10 korona, Lásos Rezsőné 10 korona, dr. Nagy Sándorné 10 korona, dr. Pálmai Lajos 10 korona és az isr. jótékony egyesület részére Czettel Fülöp 10 korona, mely nemesszivű adományokért hálás köszönetet mond az elnökség. A védasszonyi tisztot a jövő héten: Fuchs Arnoldné, Seidner Bernátné és ur. Singer Jánosné urnok lesznek szívesek elátni.

— A kongó-néger civilben. A belgák tudvalevőleg a kongó-négerket is besorozzák „hadseregük”-be. Ezek a fekete vitézek ugyan olyan egyenruhát viselnek, mint a fehér katonák, de megragadnak minden alkalmat, hogy egyenruhájukból kibújassanak és úgy járjanak, mint odahaza, természetadta öltönyükben. Egyszer megtörtént, hogy egy front mögötti városkában teljesen mezeleltetésára indult egy óriási néger. „Mért vetetted le az uniformist?” — kérdezte meg tőle egy altiszt. — „Szabadságon vagyok! — hangzott a néger válasza — azért öltöztem civilbe!”

— 43-50. éves néptőlkelők figyelmébe. Az Első Magyar Államos Biztosító Társaságnál a most bevont néptőlkelők minden pótdíj nélkül, azonnali kezdettel, a háboru is érvényes életbiztosítást köthetnek. Bővebb felvilágosítást ad ezen társaság aradi főügynöksége. 1091

— Nemzetközi társalgási szalon. Watter Barta asszony Arad, Weitzer János-utca, 17. szám alatt február 1-én külön tantolyamot nyitott hölgyek, urak és gyermekek részére, ahol a német, angol vagy francia nyelv elsajátítható. Felvilágosítást nyújt hétköznapokon délután 4-6 óra között. 845

— Alkalmi vétel a Fischer nagyáruházában a Szabadság-terén. Nyers selyem ferti vagy női eranyok 7 korona darabja. Finom, cserna harisnyák nagyon olcsó árban! A berlini kollekcióból legfinomabb női ridikülők és penzarszenyek a míg e készlet tart. Még olcsó régi árak!!!

— Könyvtárat, bélyeggyűjteményeket és hangjegyeket vesz Kerpel könyvkereskedése.

— Gyermek-kocsik, gyermek-székek csakis Fischer nagyáruházában 10 koronától 150 koronáig.

— Papírszalvéták olcsón Kerpeinél. 193

— Underwood-gépiró és gyorsíró szakiskola Zitter és Hollos cégnél, főpostával szemben. Ugyanott írásmunkák és sokszorosítások a legjutányosabban vállaltatnak. 4697

Sok a békeproklamáció Oroszországban.

(Szassanov expozet mond a dumában.)

az orosz lapokból

Stockholm, febr. 19.

Sassanov külügyminiszter a дума összeülésekor a külügyi helyzetről expozet fog mondani. Szassanov megvilágítja a keleti helyzetet és méltatja Szerbia feláldozását. Ezenkívül biztosítani fogja a miniszter a dumaképviselőket, hogy Oroszország dacára a „váltakozó szerencsének”, továbbra is küzdeni fog a szabad tengerre való kijutás lehetőségéért és a szláv ideálért.

Stockholm. A Rjec megállapítja, hogy a könyvbehozatal tilalmát azért kellett kibocsájtani, mert azok szeres körökben terjesztették a bekeproklamációkat.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitung jelenti: Connan Doyle, Sassanov meghívására legközelebb Oroszországba utazik.

Berlin. A Magdeburgische Zeitung jelenti Pétervárról: A dumában tárgyalandó állami költségvetésből hiányzik a Nikitának tisztelet évi ötszáz ezer rubelnyi támogatás.

Bukarest. Az Universal jelenti: Filipescu politikai okokból nem utazik el Pétervárra.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Vasárnap: délután: Berky Lili vendég felléptével „Bájos ismeretlen”. Este: Berky Lili vendégfelléptével „A tolonc”.

Hétfő: Berky Lili vendég felléptével „Leányvásár”.

Kedd: Berky Lili vendégfelléptével „Éva”.

Szerda: Berky Lili utolsó vendégfellépte „A kisasszony férje”.

Csütörtök: „Vagy ő, vagy senki”, operett újdonság először.

Péntek: „Vagy ő vagy senki”.

Szombat: délután mérsékelt helyárral ifjúsági és népies előadás „Pelekei nótárisa”.

Este: „Vagy ő vagy senki”.

A három testőr.

(Odry Árpád vendégfellépte.)

Arad, február 19.

Nem tudjuk kinek az ötlete volt a „Három testőr” lelevenítese: a vendégszereplő művészé, vagy a színház direkciónak: mindenképp selym való, díszletes és sikerült volt. Helyénvaló, mert egy kis irodalmi intermezzo mindig affér a túltengő operett műsorán s díszletes, mert a közönség jó hangulatának ébrentartása ma valóban teátrális kötelesség; a siker dolga pedig egészen az előadó művészek érdeme és jutalma. A közönség ma élvezni és malatni akar: vizjátékot tehát a műsorra, sokat, énekel vagy ének nélkül, hiszen a legnagyobb jó-tétemény a felfeszített idegkre ma egy jóízű kacagás. A tragédiák, most az élet színpadán játszódnak le, az élőkédvet a derűs, egészséges gondolkodást tartva ébren a színház, a művészet!

A színház telt nézőtere is igazolja, hogy így van. A „Három testőr” ellenállhatatlan humora vidám színeket lopott az arcokra és nagy-nagy megkönnyebbülést a gondokkal terhelt lelkekre. Előadás után csupa ozevegő, pattogó beszédű, eleven járású ember születt a színházból az otthonába. A színháznak nagy boldoghatás az volt. A vendégművész érdeme első sorban. A szalonvizjátékok mestere, hogyan lett volna otthon ebben a szerepben, melynek minden szava ötlett, hangulat és vidámság? Mellette az aradi humor atyja, Várnai, Pallacsek alakjában csupa egészséges, szatira, protezák a komikumig. S a többiek mind: Győző langval lovagja, Delli Flóris bárója, Hidvéghi Hortovayja, Polgár Béla Bálfi pompás kiegészítői voltak az össziátéknak. A hölgyek: H. Harmath Józsa és Zádor Honka versenyezve igyekeztek, hogy művészetük legjavával félközzenek a közönség szívéhez. Mondanom sem kell, hogy teljes sikerrel. A rendezésben itt-ott volt egy kis fennakadás, de ez sem ártott a nagy egésznek, legalább is mutatta azt a közönség perere sem szűnő jóízű kacagása...

Z. A.

* Vak művészek Aradon. Március hó 5-én érdekes és kiváló művészi értékű hangversenyben lesz része Arad város közönségének. Lumpe Gizella ének-művész s Horváth Attila zongoraművész, a nagynevű magyar zeneköltőtől fognak a kultúrpalota dísztermében hangversenyt tartani. Mindkettő vak. Lumpe Gizella Brahms, Schubert, Schumann, Wagner darabokat fog énekelni, Horváth Attila a legnagyobb zeneszerzők művei mellett saját szerzeményeiből fog előadni. Lumpe Gizella Bécs hangversenytermében már sok fényes sikert aratott, Horváth Attila, a nagy interpretáló művész s hírneves zeneszerző a magyar közönség előtt közismert. A hangverseny jövő-

delme a Vakokat Gyámolító Országos Egyesület Aradi Filókja előjait fogja szolgálni.

* A második kamara-zeneestélyt a 33. gyalogezred rokkantjai javára folyó hó 26-án szombaton este tartják meg. Közreműködnek Tokmányi, Vas Sándor és Battykayné. Teljesítenyi folyó hó 15-én koncertezett Bécsben a Grosser Konzerthausban a Konzertverein zenekarával Löwe Ferdinánd vezetése mellett. A hangversenyről szóló hírlapi tudósításokban olvastuk, hogy a koncerten megjelent Blanka főhercegné is, aki legnagyobb tetszést fejezte ki a művészek. A közönség körében jelen voltak még báró Rosner miniszter és családja, Borchold grófné fiával, Krenóczy államtitkár és más előkelőségek, akik a közönséggel együtt melegen üdvözölték a színházi hegedűművészt. A szombati estén fog Aradon először bemutatkozni a magyar királyi opera legelső koloratur énekesnőinek egyike, a kiváló komponista neje: Battykayné Kesáry Emma, kit a fővárosi közönség Sándor Erzsivel egyenrangú művészeként dicsélt. Korn Aurel az opera igazgatója a jövő hétre egy repertoírt állított össze, mely a művésznők lehetővé teszi az Aradra jövetelt. Kiváló Vas Sándor, a distingvált érzések subtile elemzője fogja interpretálni Schumannt és más szerzőket. A 6 és 5 koronás jegyek már is elkeltak. Az olcsóbbak még kaphatók a Scherhág cégnél. A filharmonikus zenekar tagjai jegyeiket ugyanott vehetik át.

* A színház hírei. Berky Lili vasárnap délután is fellép. — A társulatnak sikerült Berky Lilit folytatásos négy fellépésre megnyerni és így a művész vasárnap délután 8 és fél óraker mérsékelt helyárral mellett is fellép a „Bájos ismeretlen” operettben. Este 7 és fél óraker rendes helyárral mellett a „Tolonc”-ban, hétfőn a „Leányvásár”-ban, kedden „Éva” operettben lép fel és szerdán, utolsó felléptéül még egyszer eljátsza „A kisasszony férje” újdonság főszerepét, melynek pompás előadását nagyon sokan nem láthatták, mivel nem tudtak már jegyet kapni. Az összes előadásokra jegyek előre válthatók a színház pénztáránál. — „Vagy ő, vagy senki.” A legnagyobb Eysler operett, a melynek bemutatására teljes gőzzel készült a személynét. „A szerelmes malac”, „Hallhatatlan Jump”, „Asszonyfaló”, „Nevető férfi” világhírű komponistája pompás muzsikát komponált a vidám, érdekes szövegkönyvhöz, a melyt Stein és Senbach írtak s a mely Harsányi Zsolt fordításában még nyert egy jó adag elmésséget és jókedvet. A „Vagy ő, vagy senki” szereposztása is elsőrangú. Az újdonságban két vezető női főszerep van; az egyiket Horváth Mici játssza, partnere — egy huszártiszt — Járai Sándor lesz; a másik főszerep Z. Várdi Margitnak jutott, partnere Győző lesz, egy kutvamosó szerepében. A többi szereplők Barics, Benkóné, Polgár Herold, Ligeti stb.

* Waldemar Peylanderrel a főszerepben Ne játsz a tüzzel szenzációs vizjáték-alkotás ma az Erzsébet-mozgósínházban. — Belhausen Artur gróf végrendeletén egész vagyont unokáncsára Egonra hagyta, azon esetben, ha ez felesérel veszi unokahugát, Elsa baronessét. A dolog azonban nem volt egyszerű, mert Elsa nem akart egy ismeretlen ember felesége lenni. Egon, aki mulatott unokahuga makacsságán, cselhez folyamodott, beállított Elsa édesapjához Ziegler báróhoz uradalmi intézőnek. Elsa rajta feleltette szemét a csinos szadatisztn. Egy napon a birtok romantikus várromján elesett az első csók, de

ez nem tarthatott sokáig, mert már az előgyezési körtyák is észjél voltak kélve és 3 nap múlva az előgyezés meg is történt. Elsa kért szerelmességét, hogy mentse meg őt ettől a kéayszer férjhezmeneteltől. Egon mindent megígért, hogy az esküvő napján fogja őt megmenteni. A kastély telve oimeres vendégekkel, az inas hársány hangon jelenti be: Belhauseni Belhausen Egon gróf, királyi kamarás, Elsa édesanyja mellett állva fel sem nyitja szíj szemét, szerelmessére gondol. De egyszerre egy jól ismert kellemes hang őti meg fülét és felismeri az előkelő urban az uradalmi intézőt. Egon mosolyogva mondta „nem kellett nekem mint gróf, meghódítottam magamnak, mint uradalmi intéző.” — Legközelebb a szenzációs trikolór műsor a főszerepben Zilaby Gyulával. 171

* Fehér rózsá. (Erna Moréna művész-sorozat IV. (Egy teljesen irodalmi értékű felvételtől összeállított film keretében lép fel ma a mozi színházunk kétségtelenül legnagyobb sztárja Erna Moréna. A mai alakítása tulaján nőlkül, olyan fokozást jelenti a filmjatszás terén, amelynél tökéletesbbet egyáltalán nem lehet nyújtani. A mozi híressége közül az a színésznő lett leghamarabb népszerű és amikor lájuk művészetében azt a hihetetlen gyors haladást, megtuljuk érteni ezt a hírnevet. A Messter-gvár ragyogóan pompás képekben mesterialen beállított jelenetek, bennük egy utóéletetlen nagy és tökéletes nő színjatszása: a legnagyobb igényeket is teljesen kieléző művészi élvezet. — Thoreson Raquin, Zola Emil világhírű regénye, mely egy német filmgyár feldolgozásával most indul hódító körútra, az Uránisban legközelebb kerül bemutatásra. 5

* A rezervista kadett hétfői premierje az Apollóban. A világháború már eddig is sok megkapó, művész film alkotására inspirálta a filmgyárakat, de egy sem volt olyan imponáns és szívesközlő, mint „A rezervista kadett”, amelyet különösen az tess értékesíti, hogy Lehár írt hozzá filmből muzsikát. Bécsben s Budapesten nagy művészi esemény volt „A rezervista kadett” bemutatása s a nagykonceptiója film, amely lelketesző harc-téri jelenetekkel van átszőve, hetek óta műsoron van s a publikum még mindig nem tud betelni szépségeivel s színpompás szűszájával. Az Apolló-színház nagy anyagi áldozat árán tudta csak megszerezni előnk a filmet, amelynek hétfői premierje már teljesen elő van készítve. A kiegészített zenekar kifogástalanul tanulta be Lehár kedvas, imitt-ammott mélabus muzsikáját. A nagyszabású kép négy napig marad műsoron. A már előzetesen tapasztalható nagy érdeklődésre való tekintettel naponta négy előadásra kerül vetítésre „A rezervista kadett”. Az első előadás pontosan 5 óraker kezdődik. A többi három előadás negyed 7, fél 8 és 9 óraker kezdődik. Vasárnap Berky Lili lép fel utoljára a Havasi Magdalnában. 8

* B. Szalay Aranka és Békefi Pál zeneintézte ma tartja a saját helyiségében, az Aradmegyei rokkant-katonák, hadifévesyek és árvák javára, növendék-hangversenyét. Kezdeté délután 5 óraker. Műsor ára 50 fillér. A legközelebbi hangverseny jövő vasárnap lesz.

Az első indulás.

*

Sok idő telt már el azóta és mély barázdákat vont az idő kereke az egymásután leperdülő új napokra. Azóta már másodszor veti le a természet halotti köntösét, már másodszor látjuk a haldoklást új életre ébredni — a kétségbeesést reménnyé alakulni. Nyár volt akkor, napsugaras, mosolygó napok sorozata, amikor az emberek is gondtalanabbul jértek — és sokan közülük nem ismerték a szomorúságot, fájdalomat... Valami ködszerű szürkeség borult azóra a nyári napokra, amelyekben éltünk és úgy emlékezünk rájuk vissza, mint valami álmokra, amelyből egyszerre csak riadó hangok ébresztettek és amikor felébredtünk egészen más volt az élet, mint annak előtte...

Egy nagy, meg nem nevezhető zavaros kaosz volt mindenütt, egy össze-visszaság, amelyek nem tudtuk nevét adni és amely csak fokozatos lassúsággal kristályosodott azzá — ami most. A saunyaszerű energia a vulkán töveto erejével eszpongett ki hirtelen és a felgyúlt érzelmek lázas tombolása meg nem szűnőnek látszott. De az első szomorú, nehéz percekkel — a válással, a felzaklatott lélek természetes megnyugodása következett. Vissza emlékezem az első indulásra, a szomorú válsásra, amikor egymásra borult hitves és férj, anya és gyermek. Nyári éjszaka volt... olyan csillagos, holdvilágos augusztusi éjszaka, amikor sűrűn hullanak a csillagok... A kis vidéki város nappal kihalt utcái majdnem járhatatlanná váltak, az ide-oda hullámzó tömegektől. Férjünk, asszonyok, gyermekek és katonák mindenütt, azt hiszem, nem volt ház, ahol azon éjszakán nyugalomra hajtották volna fejüket... hisz először süvített a nagy, az ismeretlen háború szele...

Valami különös, megmagyarázhatatlan fény eggett a szemekben, talán a létekből kiömlő érzelmek nevével — máskor voltak az emberek azon az éjszakán, oly keves volt az emberi a lélekben — teljesen elöntötte a szeretet, remény és bizalom... Először volt a gyűlölet, a harag, kiabálások, szidalmazások mindenféle — majd hirtelen néma csend állt be, megzolgáltak az első háborús akkordok — és amikor elhangzott a vezényszó: „Zum Gebet“ — ezer leg hajtott le mélyen, ezer szív dobogott hűsöbben és sok-sok szem lett könnyes — de ezek még nem voltak a fájdalom könnyei — ezek a meghatottság könnyei voltak... Reszketett a lég, minden kis fájéval és reszkelet a lélek, melyen át az istenség érzete vibrált keresztül... Mennyi forró ima szállt azon nyári éjszaka úde, tiszta légyen és mennyi remény kapcsolta össze a siveket... ép azért marad örökké szép ez az éjszaka, mert reményi és hiti tudtuk.

Azután jöttek a többi napok... Az első, kiességű érzelmek megnyugodtak, a szív érezni kezdett és fájni. Rettenetesen voltak ezek a fájdalomok! Erősebbek, mint a fellobbanó, mindent betöltő első érzelmek, melyek helyreba egy állandó, egy soha el nem múló érzélem kötözött — a fájdalom. Egy oly érzélem, amely messze ki fog hatni későbbi napokra és éini fog mindaddig, míg a mai generáció él... Mit tehetünk volna ennyi fájdalom, ennyi szomorúság láttára?... Oly fájdalmas volt a kétségbeesett anyja égbekiáltó zokogása — oly szent, az árván maradt gyermek panaszos hangja — és fájó érzelmének őszintesége, hogy nem közeledhettünk és egyedül, osztatlanul kenett elviseimök fájdalmuk letipró súlyát — és kell most is viselniük — van-e valami — lehet-e valami — amely képes volna egy apai szeretetet pótolni — egy gyermeki szeretetet helyettesíteni? És ismét csak teit az idő. — Kérdöttünk fájdalmat, könnyes szemek, panaszos szavak. Először könnyeztünk mi is, ha könnyes szemmel látkorunk — és lájt nekünk is mások fájdalma — de egy idő múlva, eltasult szívünk.

Mily rettenetes volt az első gyászinduló! hallani, az első fekete-epies, virágtalan koporsót nézni. Most már megszokták vált dallama — és talán már audegatjuk is magunkban e szomorú melódiát és könnytelen szemmel kíséjük, míg ahiakunk alatt elhalad és úgy érezzük, mintha üres lenne a fejküna, kihalt a

szívünk — már nem tud úgy fájni, úgy vérzeni, mint azelőtt, de érezzük, hogy ez a tompa — könnytelen fájdalom lesújtóbb minden zokogásnál...

(Sr. Z.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A. K. 5. Ha osztrák honos, akkor Ausztriában kell bevonulnia illetőségi helyének népfelkelő csapatstéhez. Ezt szigorúan megtartják. Az egyedüli lehetőség az lenne, ha például az aradi háziereg, mint hadiönkéntest felveszi, ehez azonban az önkéntesi jog kellei is szükségesek. A másik kérdésére; a mai nehéz megélhetési viszonyok között nem halálos vétek ez az árusítás és nem lenne szép bajt okozni az illetőnek.

Csermői Werkmeister. Tessenek az ügyben a járási főszolgabíróhoz fordulni, ahol minden szükséges felvilágosítást megadnak. A pár soros levelezélap adatai nem elégségesek arra, hogy biztosan megmondhassuk: jogos lenne-e a hadisegély iránti kérelem. A főbírói hivatalban, ahol a szülők körülményeiről is birnak tájékozással, meg tudják mondani: tehet-e valakit az ügyben.

Sz. J. Azt a kérését, hogy ezen a szűkre szabott helyen a múlt évi osztálysorsjegy húzás fő- és nagyobb nyereményeit nyert számokat közöljük, nem teljesíthetjük. Sorsjegy kérdésekben szivesen adunk felvilágosítást, de ilyen általánosságban mégó kívánságnak nem tehetünk eleget.

L. J. Aki „enyhébb bírálatot“ kér akár magának, akár más számára, az már beismeri, hogy gyenge dolognak kér elnézést. Ez pedig nem helyes. Ha ön maga is tudja, hogy gyenge alkotás, csak „enyhébb“ bírálatot bir el, miért kívánja, hogy a nagyközönséggel azt hitessük el az ilyen munkáról, hogy jó, vagy csak elfogadható is? — Ön szerint buzdítani és nem keseríteni kell az írókat. Kedves L. J.: Magyarországon minden ember ír, minden harmadik azt hiszi, hogy ő nagy író és minden tízedik üldözött nagyság. Itt tehát nincs szükség buzdításra. Különösen nincs szükség buzdításra ott, ahol az első pillanatban meglátják, hogy az író — nem író. Nem lenne szabad írnia, mert nem tud írni. Ez merősen hangzik, de nem szabad elfeledkeznie arról, hogy nem gyerekeMBER első kísérletéről van szó (mert erre még következhete idővel olyan alkotás, ami az első és rossz zsongéval össze sem mérhető.) Bizonyos korban már kell lenni annyi önkritikának az íróban, hogy nem siet első munkájával nyilvánosság elé, ha érzi, hogy ez a munka nem jó. Ha pedig még is siet, vagy ha nem látja át saját alkotása értékét, akkor nem is író. — Névtelenül küldött soraira különben azért megy ez a hosszú válasz, mert (+): a kérdéses közlemény írója igazolni akarja, hogy nemcsak közölni engedte, hanem írta is, (még pedig jobb meggyőződéséga erőszakot véve, enyhén írta) amit ír.

Telizöld. Legzsebb és leggondosabb írásu, szorgalmas munkatársunknak bizonyos resignációval ízenjük, hogy ez a kis történet nem vált be közlésre.

M. Mariska. Nem azért maradt al a közlése, mert az „Egy szegény özvegyasszony és fia“ című ügyet egy nagyon szegény asszony írta, hanem azért, mert sehogyan sem alkalmas a közlésre. Ha megtörtént dolog: akkor nevekké lenne érdekes, anélkül nem, ha pedig csak történet, akkor meg kellene írni írói fantáziával.

Sörivatalnok. Épen nem tartjuk közérdekűnek, amit írt és így nem is közöljük. Magánérdekről sem lehet szó, mert hiszen ez a kérdés a sörgyárosok és vendéglősök, kávéosok közt került fel-

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Akció a cukor-többszermelésért.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 19

A háboru okozta gazdasági viszonyok mint a múlt évben, úgy az idén is szükségessé tették a cukorrépa termelés szabályozását. Azonban míg a múlt évben kiadott kormányrendelet csupán a termelési terület méltányos korlátozására nézve foglal magában intézkedéseket, addig a folyó évben kiadott rendelet egyrésztől biztosítani kívánja azt, hogy a gazda saját szükségletén felül termelt cukorrépa kizárólag cukorgyártásra fordíttassék, másrésztől pedig gondoskodik arról, hogy a termelt cukorrépaért a termelő oly árat kapjon, amely a nehéz termelési viszonyoknak megfelelő.

Szükségessé tette ezen intézkedést a cukorrépa előállítását cukornak azon nagy közgazdasági értéke, amellyel úgy a hadsereg, mint az itthon maradt népesség ellátása, nemkülönben a nemzetközi kereskedelem szempontjából bir.

Ezen szempontok a cukorrépa termelésre alkalmas vidékeken minden gazdának hazafias kötelességévé tesszik, hogy cukorrépa termeljen és teheti ezt annál is inkább, mert a most kiadott rendelettel biztosított árak mellett a cukorrépa termelés a mai viszonyok között is a legjövedelmezőbb termelési-ágak egyike.

Lehetnek azonban egyes esetek, ahol a viszonyok olyanok, hogy a gazda a magas répaárak dacára sem képes a szerződésileg elvállalt területen répa termelni. Ily esetekben a már múlt évben megalkotott szakbizottságok lesznek hivatva dönteni a felett, hogy fognak-e tenni oly okok, amelyek az elvállalt répa-termelés korlátozását szükségessé tesszik.

A fentebb idézett rendelet értelmében ilyen esetekben az illető termelőnek magának kell a szóban forgó bizottság kiküldését kérelmezni és pedig az erre vonatkozó kérelmet folyó évi február hó 29-ig bezárólag kell a cukorrépa termelés helye szerint illetékes főispánnal előterjeszteni.

A szakbizottság — a kormányrendelet értelmében — a termelés korlátozását kizárólag csak abban az esetben állapíthatja meg, ha a termelést gátló, vagy megnehezítő helyi gazdasági viszonyok, vagy megfelelő munkaerő hiánya a termelőre nézve tényleg lehetetlenné tesszik, hogy a folyó évben szerződéssel megszabott kiterjedésű területen cukorrépa termelhesen.

— Lokomobilkezelők tanfolyama. Az aradi m. kir. áll. fa- és fémipari szakiskolában a most kezdődő 2. lokomobil és eszépítőgép kezelői tanfolyamra február hó 21-én és 22-én este 7 órakor lehet beiratkozni. Az igazságtóság.

A KIADÓHIVATAL ÜZENETEI.

A kiadóhivatal üzenete. A kiadóhivatal felkéri a t. előfizetőket, hogy az esetben ha az Aradi Közlöny valamelyik száma nem érkezik meg a szokott időben, úgy jelentsek be ezt a körülményt annál a postahivatalnál, amely a lapot kézbesíteni szokta. A postahivatal az Aradi Közlöny kiadóhivatalát a hiányról azonnal értesíti. Ez a hivatalos értesítés korábban jut a kiadóhivatalhoz, mint az előfizető panasza.

**Steckenpferd-
liliomtejszappan**

915

Bergmann & Co. cégtől Tetsché a/Elbe.

egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szepő ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr- és szépség gondozásában való föllülmulhatatlanságaért. Ezernyi elismerőlevél! Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Ügyeljen nyomtatékosan a Steckenpferd védőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 1 koronaért kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszertüzletekben stb. Hasonlóképpen kitűnő Bergmann Manera liliomkrémje (80 fillér egy tubus) Kitűnő szernői kezek gondozására.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Vasárnap, 1916. évi február 18-án:

Délután fél 4 órakor mérsékelt helyárakkal.

Bájos ismeretlen.

Operette 3 felvonásban.

Este 7/8 órakor rendez helyárakkal

Tolonc.

Népszínmű 3 felvonásban.

B. Bérlet.

B. Bérlet.

Kezdete este fél 8 órakor.

Felölös szervező:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

Limbeck János és fia első m. kir. szab. ércokorsó gyára és temetés rendező vállalata.

Alulírottak a többi rokonok nevében is mély szomorúsággal jelentik, hogy szeretett jó édes anyjuk, illetve anyós, nagya és sógornő

özv. Parecz Istvánné

szül. Radetzky Sarolta,

folgó évi február hó 19-én, délután 7/8 órakor, életének 67-ik évében elhunyt.

Drága halottunkat f. hó 21-én délután 8 1/2 órakor fogjuk a Révai-utca 11. számú gyászházból a róm. káta. egyház szertartásai szerint történt beszentelés után a felső temetőbe kísérni, hogy ott a családi sírkertben az örök nyugalomnak átadjuk.

Az elhunyt lelki üdvéért az engedelmős szent-mise áldozat f. hó 24-én délelőtt 9 órakor fog a főtisztelendő minorita-atyák templomában az egek Urának bemutatni.

Áldás emlékezetére!

Arad, 1916. február hó 19.

21

Dr. Parecz Béla, Parecz István, Parecz László, fiad. Dr. Parecz Béláné szül. Heinrich Gizella, menyeg. ifj. Parecz György, Parecz Mária, Parecz Erzsike, unokái. Parecz György, Dr. Parecz Gyula, sógorai.

Fay-féle

valódi sodeni ásvány-pastillák.

Utánzatot utasítsunk vissza. 8248

A KATONAKNAK

a harcúterén

EGYETLEN

SZORAKOZÁSUK

a téli hónapokban

AZ ARADI KÖZLÖNY

Arad.

Limbeck János és fia első m. kir. szab. ércokorsó gyára és temetésrendező vállalata.

Mayer Nándor a saját, valamint gyermekkel Aranka, Angyalika és Nándika, ugyszintén, az alulírottak nevében is, fájdalomtól megtört szívvel tudatják, a hiven szeretett jó hitves, az önfeláldozó édes anya, a felszihetetlen jó testvér, sógornő, nagynéni és rokon

Mayer Nándorné

szül. Joanovits Emiliának

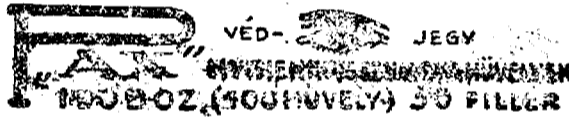
folgó évi február hó 19-én, déli 12 órakor, életének 46 ik, zavartalan boldog házasságának 27-ik évében, rövid szenvedés után, a Mindenható bölcs végzéséhez ké, pst bekövetkezett jobbsíre szenderültét.

A felejthetetlen kedves halott földi maradványai február hó 21-én délután 8 órakor fognak Hona-utca 39-ik számú gyászházból, a helybeli alsó-temetői sírkertben, a gör. kel. szerb anyaszentegyház szertartásai szerint történt beszentelés után, az örök nyugalomnak átadatni.

Drága emlékét mindenkoron kegyelettel fogjuk megőrizni!

Arad, 1916. február hó 19.

Jeney János és neje, Joanovits István és neje, Joanovits Miklós, édes testvére, Major Rezső és családja, özv. Major Agostonné és családja, dr. Mayer Imre, Major Ottó és családja, Mayer Ede és neje, Mayer Róbert és családja, Mayer Árpád és családja, özv. Joanovits Szvetozárné, sógorai és sógornői, ugyszintén számos más rokon, jóismerős és jóbarát nevében is. 21

Főraktár: Schvarcz Simon Fiai és Tsa cégnél.

**APOLLO
SZÍNHÁZ.**

Február hó 21., 22., 23. és 24-én

kerül bemutatásra

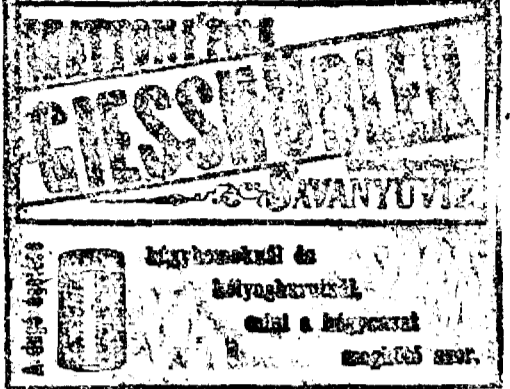
Lehár Ferenc

nagy zeneműve, a

**Rezervista
kadett.**

(Életünket és vérünket) című filmszenzáció!

Szármalanször levél

6997

Therese Raquin.

61

Akác- és Gleditschia-

csomók legoliosóbban kaphatók DOBOS IMRE ny. főszolgabíró utóda DOBOS LÁSZLO faiskolájában Kótaj, (Szabolcsmegye.) — Arjegyzék kívánatra ingyen küldetik. 1089

Egy waggon

svéd 98—99%

kékkő

februári szállításra, kisebb tételekben is ::

1085

eladó

Aradi Termény- és Áru-raktár R.-T.-nál ARAD.

MEGHODÍTOTTUK A VILÁGOT!

Ziffer és Hollós

Weitzer János-u. 11. (főpostával szemben.)

UNDERWOOD

azonnal és állandóan látható írású amerikai írógép.

ROTARY CYKLOSTYLE

önműködő sokszorosító gép és **Edison-téle diktálógép** kizárólagos lerakata.

Üzenkellék

az összes rendszerű írószámoló- és sokszorosító-géphez, **csakis** elsőrendű minőségben.

COPYING OFFICE

írási és sokszorosítási munkák vállalása.

Javitó műhely

minden rendszerű író-sokszorosító- és számoló gépek részére, a legutányosabb árban **jótállás** mellett.

Használt írógépek

eladása és kölcsönözése.

Amerikai irodabutor.

Gyors- és gépiró szaktanfolyam.

Nyilttér.

Hősi halált halt katonáink

holttestének exhumálását, hazaszállítását, a hatósági okmányok és a harcterre való utazási engedélyek beszerzését vállalja.

Halmos Gyula Budapest, V., Szabadság-ter 5., 1/8.
Telefon: 32-00. 861

Következő

ujdonságok érkeztek

KERPEL IZSÓ

100,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Gubányi: Mukdeni sírok, Szomor: A pékné. Borsszem: Szapnel naptár, Lakatos L.:

A bécsi táncosnő, A. Madalung: A sziv, Szabolcska: Háborus versek. Könyve, Szomor D.: A pékné. Bozsing T.: Rozmaring hercegpr. Drégey: Kisasszony férje. Kurt: A piásmysli repülő, Szemere: Apró regények, Pásztor Árpád: Vengerek, Molnár: Egy haditudósító emlékei, Gábor: Ciklámén. Mau-passant: A porosz tiszt kívánsága, Ewers: Borzalmak könyve. Kálnoki: Újságíró iskola. Herczeg Ferenc: Új idők 1915. Krudy: Pest 1915-ben, Lázár: A kéthaju Fantom, Csikszentmihályi: Minden csak álom, Krudy: Szinbád, A feltámadás, Bréte: A pap-bécsi és a negybécsi, Rod E.: Bakors, Dessewffy: Elbeszélések, Tábori: Pesti specialitások.

Némethan: Hoehner O.: Die junge Excellenz, Zeromski: Der Räucher, Kohlenegg: Die Trappe, Hirschfeld: Die Belowsche Ecke, Rasmussen: Der kalte Eros, Balner: Feine Fäden, Gerstmann: Die Spionin, Brie A.: Lady Hamilton, Bailestrem: Die Dame im Mond, Wothe: Aus tiefer Not, Stern Dettler: Konstantinopel, Dettler: Bulgaria, Brauer, L.: Lebenssucher, Strindberg: Neue Waffeln, Strobl K.: Der brennende Berg, Sealliger: Der geibe Siedelb, Barch: Der Fiteger, Ettlinger: Mister Galgenstrick, Raff H.: Das junge Geschlecht, Brachvogel: Die Königen und die Kärner, Hansen E.: Das verborgene Land, Holländer F.: Der Eid des Stephan Buller

Kölcsöndíj: havonként 1 korona 40 fillér vagy kötetenként fizetve 10 fillér.

Vidéki bérlők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 korona, vagy füzetenként 20 fillér.

Legújabbak: Molnár: Gyere vissza régi idő, Zug a harang, Reményi: Héj fiúk, az élet mégis csak szép, Bertha: Dal két rózsáról, Parlagi: Uzsok felől fagyos szellő... Fráter: Kárpáti harsó dal, Straus: Liebeszauber (Walzer), Waldmüller: Veres Fehér-Zöld (induló), Lehár: Der Sterngucker, Eysler: Feldpostbriefe. (Walzer aus der Operette „Die oder Keine“) Charley: Hollandi dal... (Onagysága ruhájából) Caryl: Mahetsz már babám... (Onagysága ruhájából) Jooee: Szibériai altató dal... (Onagysága ruhájából) Barna: Ejl látogatás, Zerkovitz: Darumadár ha elszállsz dél felé, Gracichstaedten: A császárné, Dostal: Harca fei!

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű- és papírkereskedése Aradon.

2821

A nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlom, megbízható helyről szerzett

gyümölcsfa oltványaimat,

melveket pénteken, ünnep- és vasárnapi napok folyamán fogom árusítani, a helybéli piacon, valamint saját házámnál, Aulich Lajos-utca 76. sz. alatt.

Az **ősi barackfák** tartós életét biztosító metszésnek speciálitása lévén, az óhajtott műveletre is őszibarackvirágáskor készséggel vállalkozom.

Kis- és nagyméretű kertterveket és parkirózásokat rendelés szerint készit és elfogad

János János

nyug. acsev. kertész. 1018

Gyógyszertár megnyitás.

Tisztelettel értesitem a t. közönséget, miszerint a mai napon, **Kápolna- és Közép-utca sarkán,**

a „Szentlélekhez“ címzett

gyógyszertáramat megnyitottam. Gyógyszertáramat a modern higienia minden követelményeinek megfelelően szereltem fel. A t. közönség szíves pártfogását kérem. Aradon, 1916. február 16.

Rokkó Kálmán

okl. gyógyszerész.

1030

Léányinternátus

József főherceg-ut 19. sz.

I. emelet.

Elsőrangú okleveles tanerők, gondos nevelés, modern-berendezés. Elemi és középiskolai előkészítés és továbbképző tanfolyam. Külön tárgyak: Idegen nyelvek, festés, zongora és művészi kézimunkák.

Kívánatra prospektus díjtalan.

Igazgató tulajdonos:

Stern Ilonka,

okl. tanítónő.

Apró hirdetések.

ÜZLETEK.

Jéforgalmu szatócsüzlet engedélyekkel, szép lakással, melyet nő is vezethet és biztos megélethezt nyújt, bevonulás miatt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 989

Kiadó

május 1-re Vörösmarty utca 2. számú házban egy kisebb és egy nagyobb üzlethelyiség. Bővebbet ugyanott a ház tulajdonosnál. 1001

Fergalmas helyen

lisztkereskedés, hol más élelmiszerek is bevezethetők, magános nőnek is alkalmas, más vállalat miatt azonnal áradó. Cím a kiadóhivatalban. 1034

Boros Bani-tér 22. sz.

házban szép, nagy sarok üzlethelyiség, amelyben jelenleg rövid-áru ön gros üzlet van, 1916. május hó 1-re kiadó. — Bővebbet Goldschmidt Mihálynál, Arad. 1047

INGATLAN.

11 évig adómentes

kisebb bérház, modern lakásokkal, a központ közelében szabad kizbél eladó. Cím a kiadóhivatalban tudható meg. 1076

Szentleányfalvi úton

két magyar hold két éves heré kert eladó. Mossotzy István Arad. 1088

6 szobás modern,

kényelmes magánház és egy üres telek eladó. Cím a kiadóhivatalban. 569

Eladó

Képolna-utca 26., 27., 28. számú ház. 1002

Kudelpacher-utca 11. sz. ház eladó. 1020

Kisebb magánház

azonnali megvételre kerestetik. Cím a kiadóban. 196

Legfinomabb

TEA-YAJ

AZ

Aradi Tejesárok

Karolina- és Forray-utcai üzletben. 667

kapható.

1 adag 1 korona.

KÜLÖNFÉLE.

Tyubiszem

és minden bőrkeményedés ellen biztosan ható szer Hehs gyógyszerész tyubiszem tapasz. A legmegrózottebb tyubiszem a tapasz pár-napi használata után leválik, a gyöttrő fájdalom azonnal megszűnik. Ára 50 fillér, H. Hs. Gyógyszertár, Földes Gyógyszertár Arad.

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” részére felvételnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

Van szerencsém a ragyérdemű közönség tudomására hozni, hogy

uri és női

cipész műhelyemet

1. évi március hó 1-től

Széchenyi-u. 1 sz.

alá (Millenium-épület)

helyezem át.

Kérem továbbra is a nagyérdemű közönség szíves támogatását.

Mánya Demeter

uri és női cipész. 1070

Felhívom a burgonya nagykereskedő urakat, Vörös Kereszt kórházakat, katonai fogolytáborokat, katonai élelmezési raktárakat, hawaggonntélenként jó, egészséges

ételburgonyát,

savanyu káposztát és diót méltányos árban, magyar feladó állomásról, vagy 3 napi előzetes rendelés mellett Aradon, ugyanszintén vöröshagymát, sertéssírt, szalonnát és egyéb hűveyes veteményeket óhajtanak vetni, forduljanak bizalommal hozzám.

Egyben felhívom a szeszgyárosok és hízalidák figelmét arra, hogy jóminőségű szesz és hízalidó burgonyát is szállítok és a szállítást személyesen eszközölöm. — Azonkívül értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy minden csütörtökön és pénteken élő hal kapható.

Vidéki megbízások legpontosabban eszközöltek.

Luttwák József

Asztalos Sándor u. 8. 871

97—1916. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az eddig Dengl Lajos által bérlet 1 hold, 600 négyzetögl területű vásártéri utmenti faterlepek bérbeadása iránt folyó év február hó 21-én d. e. 10 órakor arlejtést tart.

1916. évi szeptember hó 1-től kezdődő kikiáltási ár négyszögölenként 70 fillér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

„Az írásbeli ajánlatok lezárta, a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vételnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési felételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1916. évi február hó 14-én tartott üléséből.

A gazdasági széke.

Magyar- és Csiky

Gergely-utca sarkon

60 év óta fennálló, újonnan épült modern

vendéglői

helyiségek

május 1-re

kiadók.

Külön hely fűszerüzlet és vendéglőnek, kávéháznak, mosznak is.

Eselleg házzal együtt eladó.

Ertekezhetni lehet a háztulajdonossal, Rich útszélben, Gyár-u. 1.

Andrássy-tér 8. számú

házban egy kisebb

üzlethelyiség

— különösen dohánytözsének alkalmas — azonnalra

kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherceg-ut. 22.

Matteine-fele

patkány- és egérintás

új eljárás szerint.

Patkány- és egérintáshoz ajánlok patkány- és egérintő-fusz-bacilust. A XX. század legmegbízhatóbb patkány- és egérintő-szere, csak patkányt és egeret öl meg, emberre vagy állatra nem veszélyes, tehát mindenütt elhelyezhető.

A patkány- és egérintő-fusz bacillus

Árál:

1 kis adag 2—300 patkány kiirtására 6 K.

1 nagy adag 3—600 patkány kiirtására 12 K.

„Matteine”

vegyészeti laboratorium

Arad, Boros Beni-tér 1. szám.

Telefon 10—15.

NAGY FORGALMAT

érhet el minden nagykereskedő, fényképezés és utazó, az én általam gyártott

csukaszú ke posztó-katonatepékek,

amelyekre fényképezett feleket lehet illeszteni. A nagyságuk 36×55 cmtr. valamennyi fegyverembeli rangfokozatu tiszt és legényeeki állománybeliek részére. Ezek a képek versenyen kívül állanak és a legszébb emlék gyanánt használhatók fel, mert művésziileg is tükletesek és szigoruan a katonai ruházatközlési szabályzatnak megfelelőek. Kérjen ajánlatot! 1074

BARTA JÓZSEF, Lureu papirgyártól. Berlin, S. O. 26 Elisabeth-ufor 38/39

Va'amin

A tavaszi

CIPŐ-

ujdonzágok

már megérkeztek.

„Uzsok” Szándál

hajlékony fatalppal már kaphatók:

CIPŐTÖZSDE

Andrássy-ut 22. ■ Telefon 10—44.

RUGGYANTABELYEGZŐ ES VESZKŐK SCHUBAUER J. ARAD, SALACZ-UTCA 3.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik.

Minden szó 6 fillér. Vastagabb betűkkel 12 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelzendők.

A legkisebb hirdetés 80 fillér. Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

„Tengerszemű Mancsi” csak urileánnyal levelezek! „Harcos.” 1078

Wer leihst

junger ehrbarer Dame 200 Kr. auf kurze Zeit. Offerten unter „Fremde“ an zu Exp. erbeten. 1079

ALKALMAZÁST NYER.

Fistal segéd

felvétetik Neumann M. ruhatelepén, Arad. 1092

Nyugdíjazott hivatalnok

vagy könnyebb rokkant katona, ki a magyar, német és román nyelvet írásban és szóban tökéletesen bírja, a szálló- és pincemunkákat vezetni és felügyelni, alaposan tudja, mellék foglalkozást talál. Német írásbeli ajánlatokat személyesen kérek átadni Fábrián-utca 5/a. 1090

Gyakornok,

négy polgári végzettséggel, azonnali alkalmat nyert helybeli termény-üzletben. Ajánlatok „Könyv” jellegre a kiadóba küldendők. 998

ALKALMAZÁST KERES.

Hadmentes

39 éves megbízható egyén állást keres. Ajánkozik könnyebb irodai munkára, vagy felügyelőnek, esetleg irodaszolgának is. Érdeklődések „Megbízható” jellegre a kiadóhivatalba kéretnek. 1077

Intelligens

fiatal német leány, ki a házi teendőkben is segítkezik, vidékre azonnali belépésre állást keres. Szíves megkereséseket „Szolid” jellegre a kiadóba kér. 1084

Gyakorlott fűtő és gépkezelő állást keres. Cim: Csáky Gyula, Mezőhegyes K. F. 81. 1082

Sokszorosítást

ólcsón elvállalok. Cim a kiadóhivatalban. 1087

Nyugdíjas tisztviselő

belvárosban vagy közelében kisebb magánbázat bérbe vétel végett avagy na jobb ut, esetleg bérháznál gondnoki állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 1088

Egy középáru

intelligens nő ajánkozik március 1-re helyben, vagy vidékre magános előkelő urakhoz vagy 1-2 gyermek mellé, inkább jó bánásmódrá mint nagy fizetésre reflektál. Cim a kiadóhivatalban. 1089

Mérlegképes könyvelő,

perfekt magyar-német levelező, azonnali belépésre állást keres. Szíves megkeresést „Onálló munkakerő” jellegre a kiadóhivatalba kéretnek. 1037

Intelligens

német kisasszony, több éves bizonyítványokkal, állást keres nagyobb gyermekek mellé, esetleg társalkodónak. Levelek „Szerepny” iselge alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 1049

Hadmentes,

izr. 35 éves nős férfi, ki 5 évig önálló volt, rőtös szakmából, azonnali belépésre üzletvezetői állást keres. Cim a kiadóban. 1048

LAKÁST KERESNEK.

Május 1-re

a város központjában keresek háromszobás modern lakást. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek. 877

KIADÓ LAKÁS.

4 szobás

ur lakás III. emeleten (lift) azonnal, vagy május 1-re kiadó. Bővebbet: Lakásnyilvántartási iroda, Deák Ferenc-u 8. 191

Kiadó

3 szobás modern lakás május 1-re, esetleg előbb átvehető. Orczy utca 10. szám. 1093

Kétszobás

utcai lakás fürdőszobával május 1-re kiadó. Péter utca 2/c. 1086

Nagy Sándor-utca 7. szám aatt modern 2 és 3 szobás lakás május 1-re kiadó. 898

Magánház

Demeter-utca 86., háromszobás lakás, üvegezett folyosóval, kerttel és albérleti lakással, május 1-re kiadó. Bővebbet: Berona-utca 4., saroküzlet. 988

Földszinti

kétszobás csinos utcai lakás és egy borpince május hó 1-re kiadó Csernovits Péter-utca 27. szám. 1015

Három utcai,

4 udvari szobából álló lakás Andrassy-tér 8. sz. alatt május 1-re kiadó. Bővebbet a ház mesternél.

Modern 3 szoba,

2 előszoba, fürdőszoba, mellék-helyiségekből álló másodemeleti lakás Szent László u ca 7. számu házban május 1-re kiadó. 1025

Kiadó

Flórián-utca 14/a alatt 3 szobás utcai lakás, fürdőszoba és mellék-helyiségekkel. 1055

Kétszobás lakás

fürdőszobával, május 1-re kiadó. Mikos Kelemen-utca 84. sz. 1056

Modern

háromszobás lakás május 1-re kiadó Kasza-utca 6-7. sz. alatt. 1058

2 szobás

udvari lakások Andrassy-tér 8. sz. alatt azonnalra kiadók. Bővebbet a ház mesternél.

2 utcai

elegánsan butorozott szoba discret bejárattal, fürdőszoba használattal, azonnalra kiadó. Ugyanott több pincehelyiség raktárnak vagy műhelynek alkalmas, azonnalra kiadó. Haszinger-utca 5. 5050

Egy 5 szobás

II. em. modern lakás, minden mellék-helyiségekkel. Petőfi-utca 10. szám alatt kiadó. Bővebbet a ház mesternél. 844

Andrassy-tér 8. sz.

alatt egy 1. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, azonnalra kiadó. Bővebbet a ház mesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Tavaszi divatalbum

kosztüm, ruha, blous, pongyola és gyermek divat, 1000 modell. Kapható 2-50 kor. Kniszer I. és Társa „Minerva” könyvkereskedésében Dobó utca 1. Ferenc-téri polgári finiskola mellett. 1061

Használt

olajos hordókat veszünk, Olajmalom Arad, Boros Béni-tér 22. Telefon 1084. 1075

„Eos”

színes és lack cipőtisztító 70 fillér. Gaoha patent rámpa párja 8 kor. Cipőtözege, Andrassy-tér 22. 181

Modern, finom és olcsó levélpapírost Pichlernél Szabadságtér 1. kaphat. 611

Előrendű ropamag eladó. Postafiók 31. 1081

Szentbernát-hegyi

és ujjfunlandi 2 éves dressirozott fajtiszta kutyák olcsón eladók. Demeter-u. 95/b. 1060

Gyümölcslekvár

jutányosan kapható Pollák József fűszerkereskedésében. 814

Egy magánjáró

gözcseplő garnitúra nyári cséplésre hasznbérbe kerestetik. Ajánlatok „Cséplőgép” címen használati díj megjelölésével a kiadóba kérelnek. 1009

Uj butorhitel!

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részletfizetésre szállítok Garai Károly bej. cég butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 918

Veszek

a legmagasabb árban uraktól levett férfi ruhát, mindentéle egyenruhát, valamint használt butort. Vidékre is megyek. Bleier Ignác, ruhakereskedő Arad, Szentpál-u. 12. szám. 223

KÜLÖNFÉLE.

Divatkosztümöt

3 méter szövettől, bő szoknyával, készít Fekete Árpád, Deák Ferenc-utca 18. 1045

Menthol sóborszesz.

Tiszta, egészséges, zamatos, erősítő, edző, hűsítő, frissítő, fertőtlenítő és fájdalomnyhító házszer. Ára 50 fillér és 1 korona. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

Helacit.

A legártalmatlanabb arcszépítő és finomító. Iszadó, fényes, zsíros, atkás (mitesseres) arcot naponta ahányszor szükséges, gyaputra öntött folyadékkal megtöröljük. Az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés lehelet finomságu harmattal volna bevonva. Az atkák pár nap alatt elmúlnak. Ára 1 korona. Dr. Földes és Hehs piperezszappan és vegyszeti gyára Aradon. Tűs mellett ne használjuk. 13

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár

részvénytársaság

XXVI-ik rendes közgyűlését

1916 évi február hó 26-ik napján d. u. 5 órakor
Aradon, saját székházában fogja megtartani.

Tárgysorozat:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság, a választmány és a felügyelő-bizottság jelentésének, valamint az 1915. évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal, az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Egy igazgatósági tag és két választmányi tag választása.
4. Esetleges indítványok.

Ezen közgyűlésre a t. c. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 52. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kik részvénye a közgyűlést megelőzőleg legalább három hónival nevére iratott s a közgyűlést megelőző nap délelőtt 12 óráig az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fiókpénztárainál Mátészalkán, Magyarpécskán és Nagyszénmiklóson még le nem járt részvényeivel együtt letétetett.

Arad, 1915. február 7-én.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár
részvénytársaság igazgatósága.

Aradmegyei Takarékpénztár.

Meghívás.

Az „Aradmegyei Takarékpénztár”

t. részvényeseit a folyó évi február hó 20-án délelőtt 10 és 1/2 órakor
az intézet helyiségében tartandó

45-ik évi rendes közgyűlésére

ezennel tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Az évi jelentés, az 1915. évi mérleg és a felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése, a mérleg megállapítása, határozat a nyereség felosztása felett, valamint a felmentvények megadása.
2. Az igazgatóság jelentése Neuman Samu emlékezetére létesített alapról.
3. 6 igazgatósági és 3 felügyelő-bizottsági tag megválasztása 3 évre, valamint az alapszabályok 105. §. értelmében 14 választmányi tag megválasztása 2 évre.
4. A t. részvényesek esetleges indítványai.

A t. részvényeseket, kik a közgyűlésen részt venni óhajtanak, felkérjük, hogy részvényeiket f. é. február hó 19-én déli 12 óráig az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fiókpénztárainál Battonyán és Eleken nyugta ellenében letéteményezni sziveskedjenek. A mérleg, valamint a nyereség felosztására vonatkozó igazgatósági javaslat a t. részvényesek által a közgyűlés előtt 8 nappal az intézet helyiségében betekinthesz.

Arad, 1916. február 3.

Az Aradmegyei Takarékpénztár
igazgatósága